

UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se

De kallar oss unga

Ungdomsstyrelsens Attityd- och värderingsstudie 2003

Rapportens fokus

Tematiska resultat:

- Mål och mening med livet
- Utbildning
- Arbete
- Familj
- Fritid
- Politik
- Mångfald
- Hälsa
- Lag och moral
- Mobilitet
- Framtid

Rapportens fokus

Forskarreflektioner:

- Arbete – Jan Carle
- Familj – Lisbeth Bekkengen
- Fritid – Per Nilsson
- Politik – Erik Amnå och Ingrid Munck
- Hälsa – Bengt Starrin
- Framtid – Stefan Jerkeby

Vilka jämförelser möjliggör studien?

- Jämförelser över tid
- Jämförelser mellan generationer
- Jämförelser mellan olika ungdomsgrupper

Metod och urval

Postenkät februari-mars 2002 (SCB)

Jämförelser mellan undersökningar 1993, 1997 och 2002

Två svarsgrupper: 16-29 år och 35-74 år

2002	16-29 år	35-74 år	Totalt	1993	1997
Urval	5 010	1 510	6 520	6 062	6 000
Svar	2 713	897	3 610	3 455	3 580
Procent	56,6	60,8	56,0	57,0	58,0

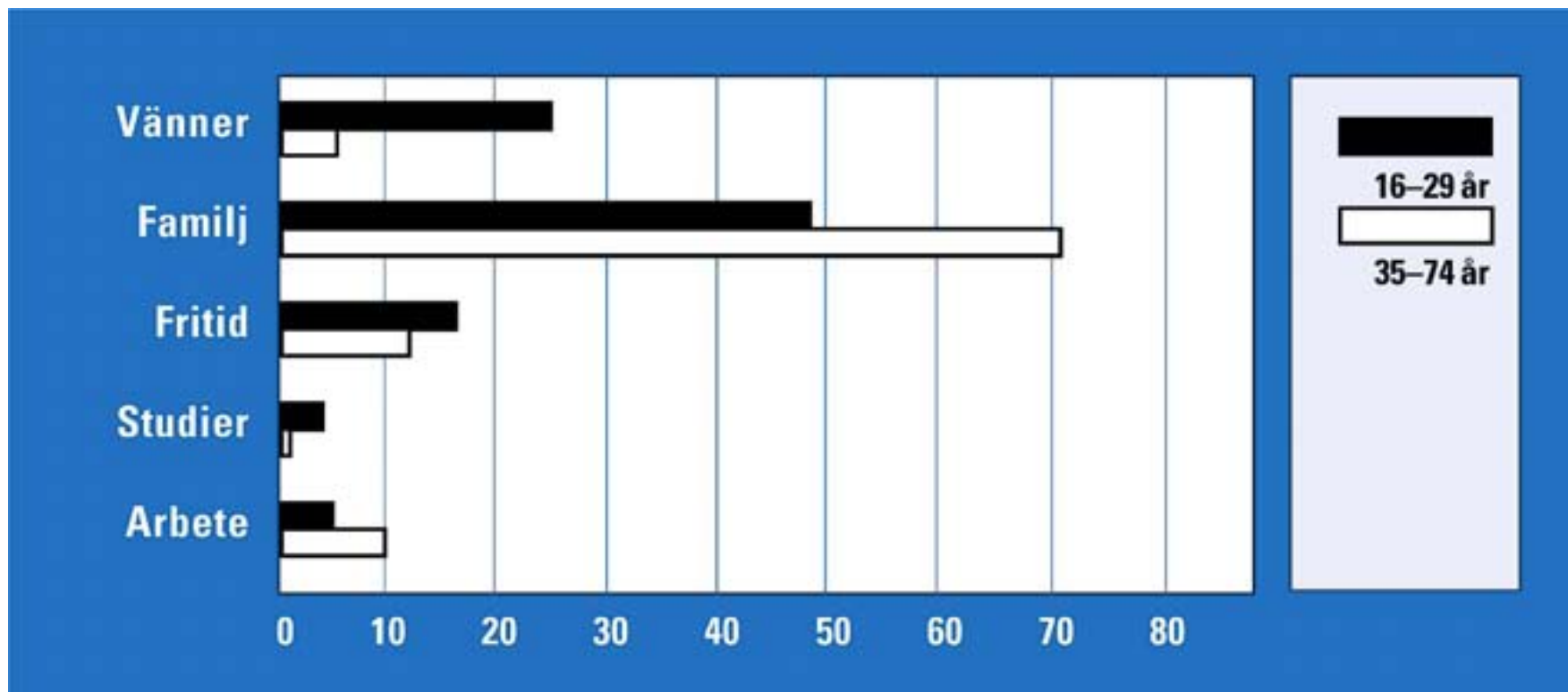
Vad som är viktigt för unga just nu i livet och vid 35 års ålder

- Den förlängda ungdomstiden tycks påverka vad som anses viktigt ...
- Fritiden allt viktigare i båda perspektiven
- Fast arbete och skaffa barn minskar i vikt i båda perspektiven, men ...
- Vid 35 år är eget boende och fast arbete det viktigaste att ha uppnått

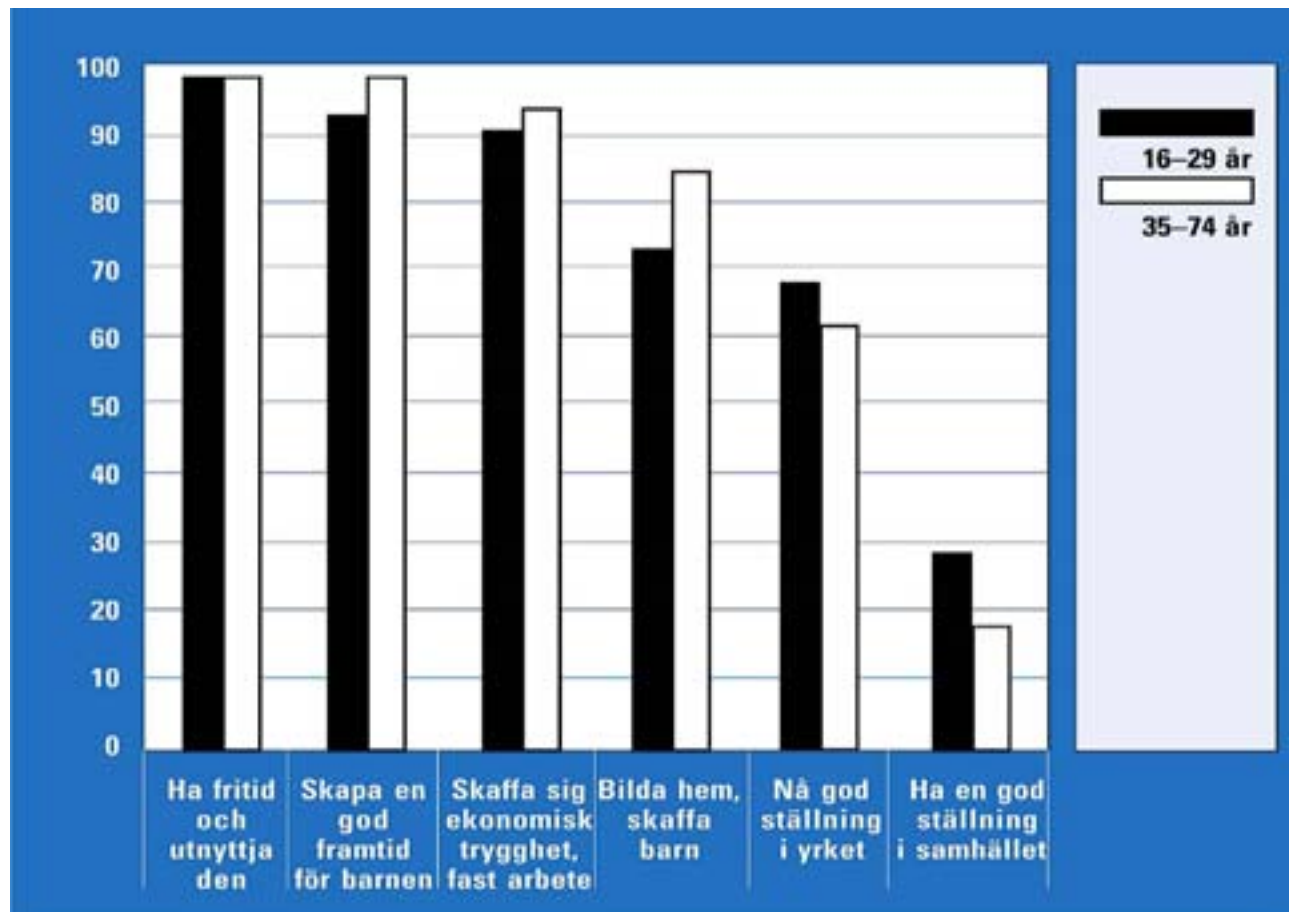
Vad ger livet mest mening bland unga och vuxna

16-74 år, 1997 och 2002, procent

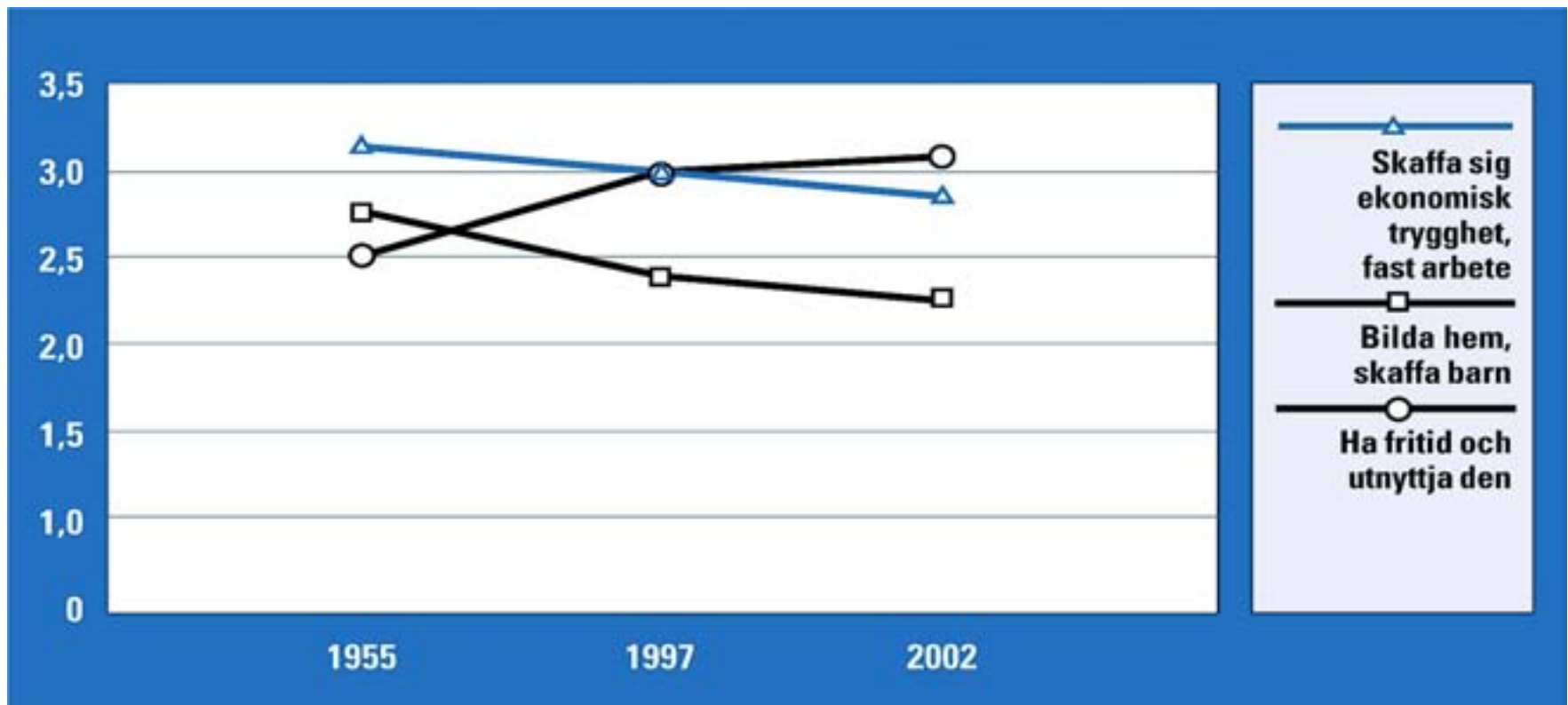

Andel som anser att dessa påståenden är viktiga just nu
16-74 år, 2002, procent
De som svarar Allra viktigast, Mycket viktigt och Ganska viktigt.

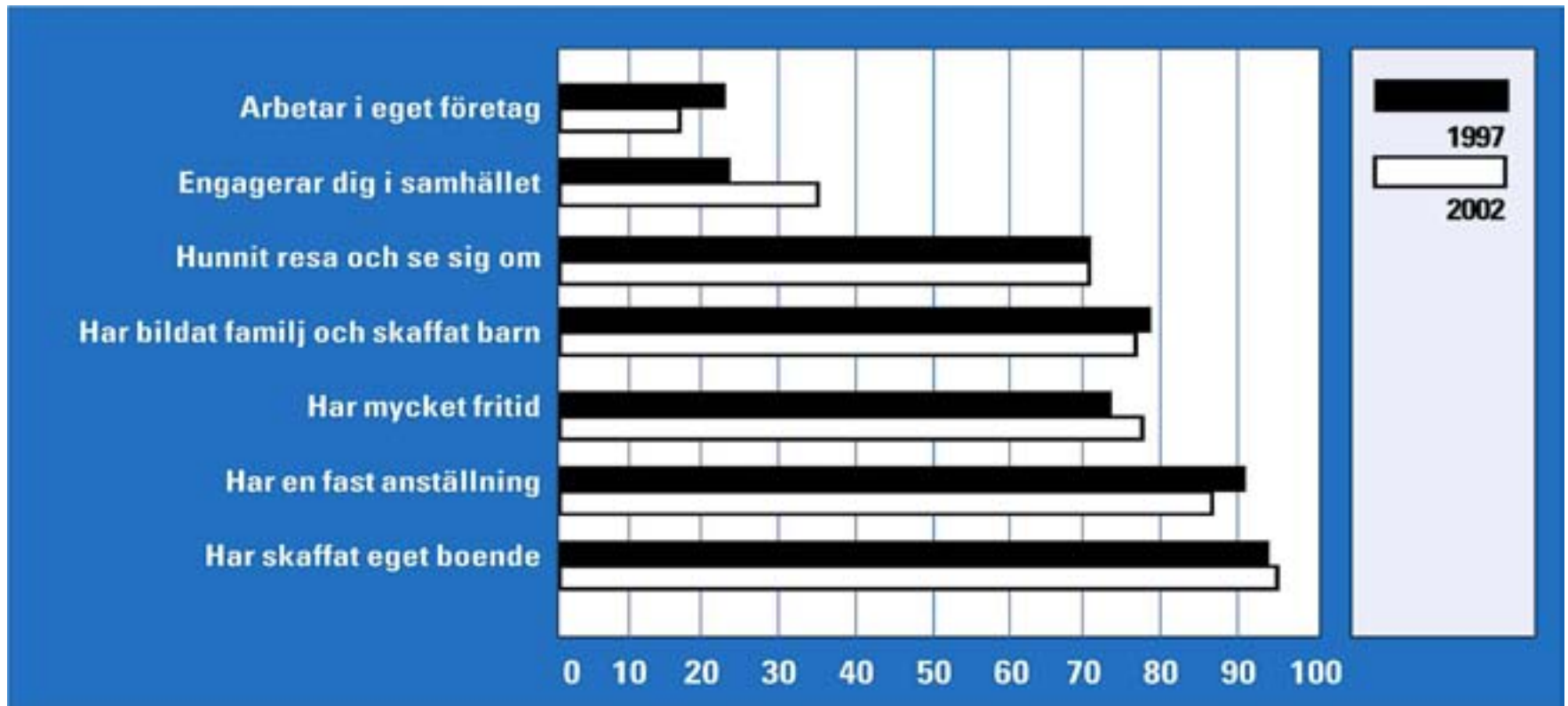

Hur viktigt är det just nu att ... 15-27 år för 1955, 16-29 år för 1997 och 2002, medelvärde på en 4-gradig skala där 1=Inte alls viktigt och 4= Allra viktigast.

Mål vid 35 års ålder, 16-29 år, 1997 och 2002, procent
Värde 5-7 på en 7-gradig skala där 1=Inte alls viktigt och 7= Mycket viktigt.

När blir man vuxen?

- **Existentiella bedömningar**
  - viktigare än symboliska livsfasövergångar
- **När man tar ansvar för sina beslut**
  - det viktigaste kriteriet för såväl unga som vuxna
- **Egen försörjning och att skaffa barn**
  - de viktigaste symboliska övergångarna för att bli vuxen

Man blir vuxen när man...

16-74 år, 1997 och 2002, procent

Värde 6-7 på en 7-gradig skala där 1=Instämmer inte alls och 7=Instämmer helt.

	1997		2002	
	16-29 år	35-74 år	16-29 år	35-74 år
tar ansvar för sina egna beslut	72	81	73	82
hittar sin identitet	44	50	44	57
försörjer sig själv	42	39	44	54
får barn	36	32	39	41
vet vad man vill med sitt liv	34	49	36	51
blir sambo (gifter sig)	29	31	28	32
flyttar hemifrån	18	17	18	21
blir myndig	17	20	15	21
är klar med utbildningen	12	18	13	28

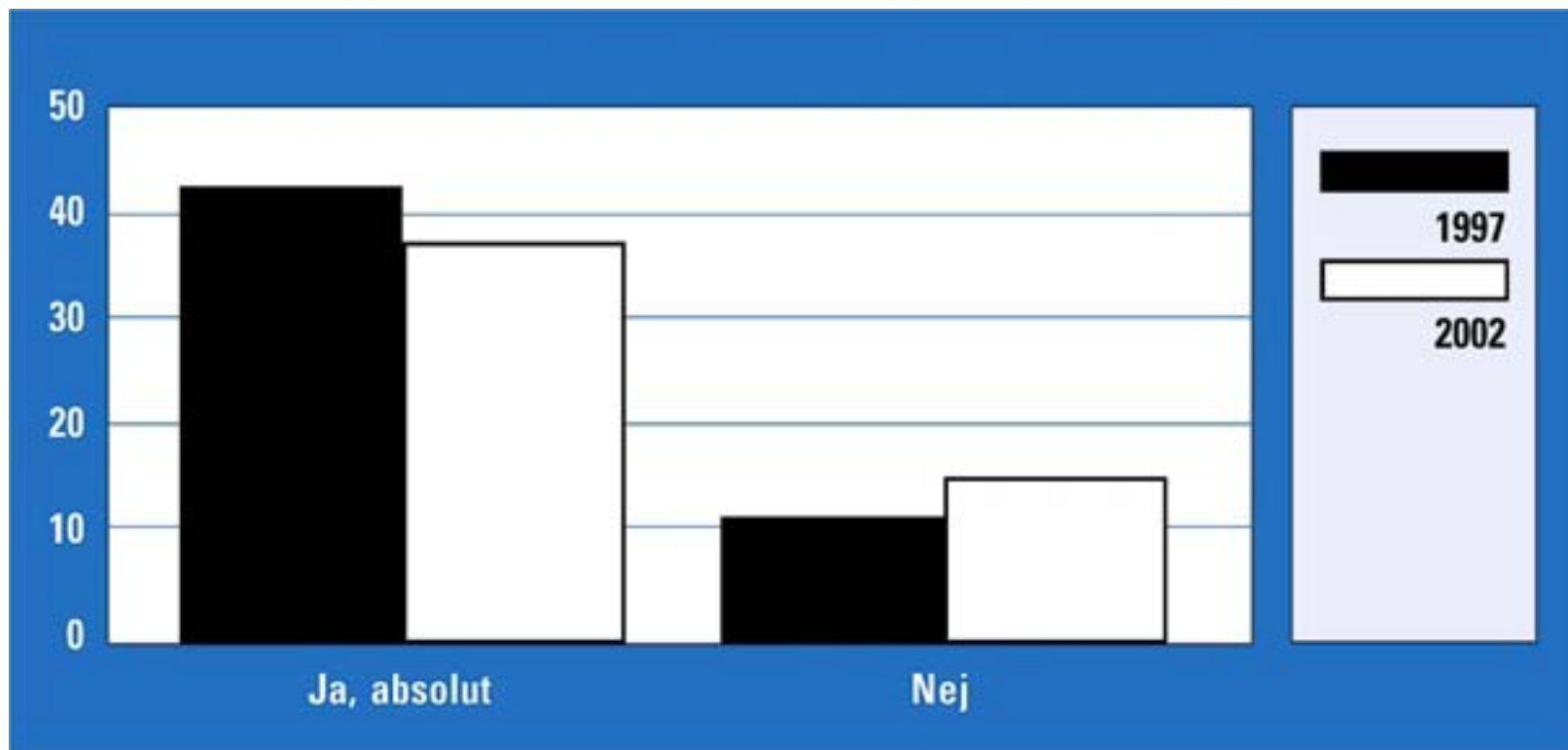
Ungas mobilitet

Unga är något mindre benägna att flytta nu än 1997

- **Flytta från hemorten**
  - drygt var tredje tror att de kommer att flytta inom de närmaste åren
- **Flytta utomlands**
  - knappt 40 procent kan tänka sig en längre utlandsvistelse, knappt 20 procent att flytta permanent

Unga som vill flytta utomlands 16-29 år, 1997 och 2002, procent

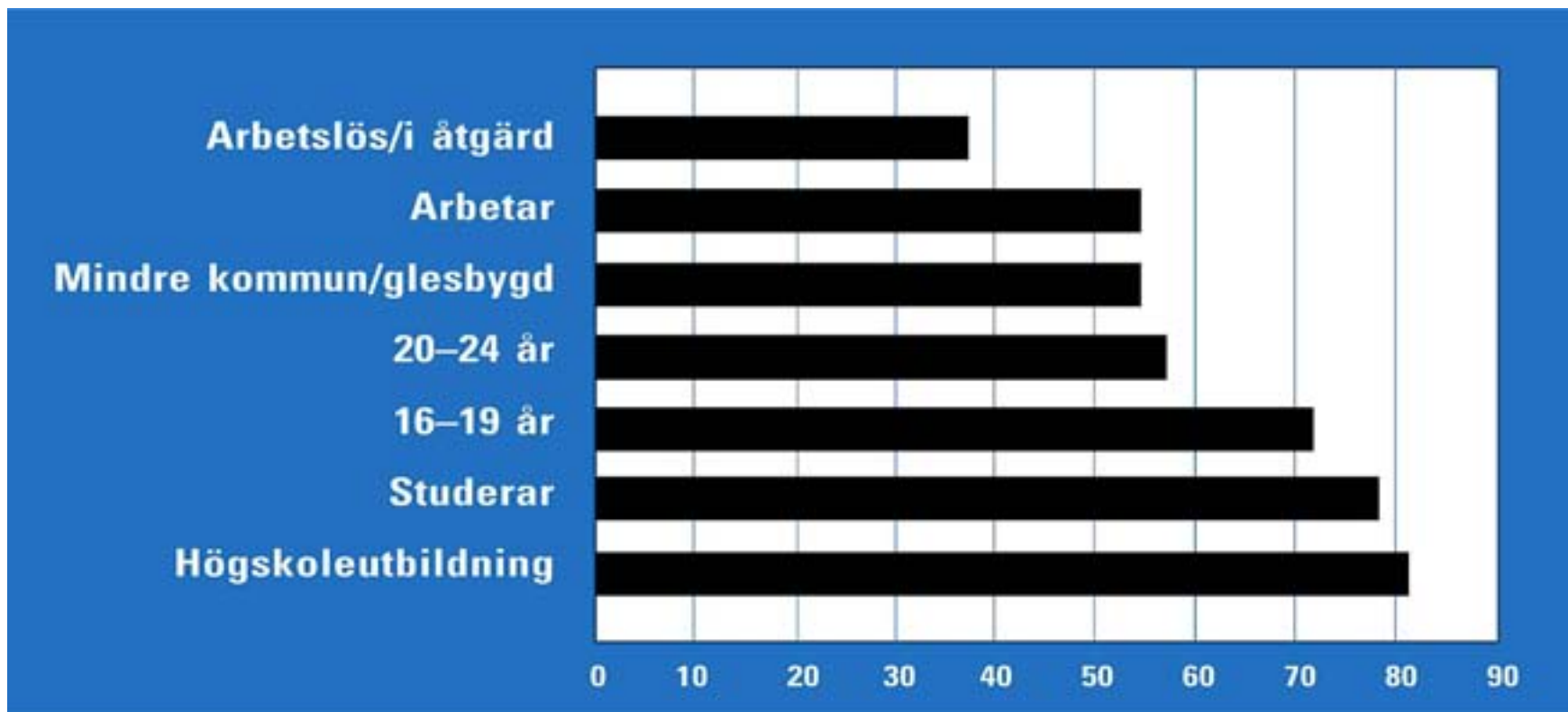

Ungas syn på utbildning

- **Nära 60 procent bland gymnasisterna vill ha en högre utbildning**
  - ännu högre bland unga födda utomlands
  - fyra av tio med arbetarbakgrund vill också ha en högre utbildning
- **Huvuddelen är nöjd med sin utbildning**
- **En ökande andel arbetar med något annat än vad de utbildat sig för**

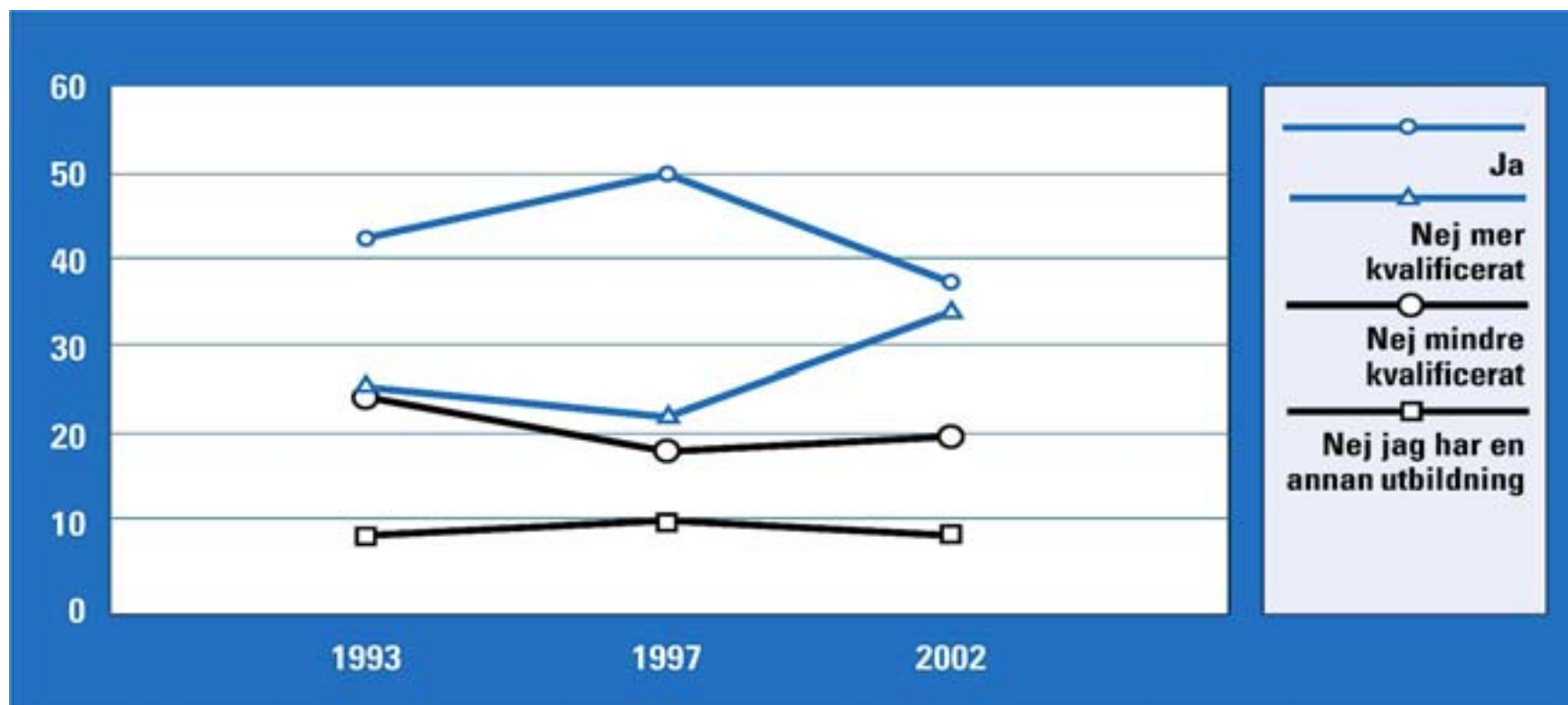
Andel som är nöjd med sin utbildning, 16-29 år (där annat ej anges), 2002, procent
Värde 5-7 på en 7-gradig skala där 1=Helt missnöjd och 7=Helt nöjd.

Tycker du att ditt arbete motsvarar din utbildning och dina kvalifikationer?

20-24 år, 1993, 1997 och 2002, procent

Vilket påstående stämmer bäst med det arbete du har nu?

16-74 år, 1993, 1997 och 2002, procent

Vilken av de här meningarna tycker du stämmer bäst med det arbete du har nu?	År	16-29 år	35-74 år
Det här arbetet är som alla andra jobb, man gör sitt men det enda som betyder något är förtjänsten	1993	39	20
	1997	36	25
	2002	42	29
Det här arbetet är något särskilt med. Förutom lönen ger det mig en känsla av personlig tillfredsställelse	1993	61	80
	1997	64	75
	2002	58	71

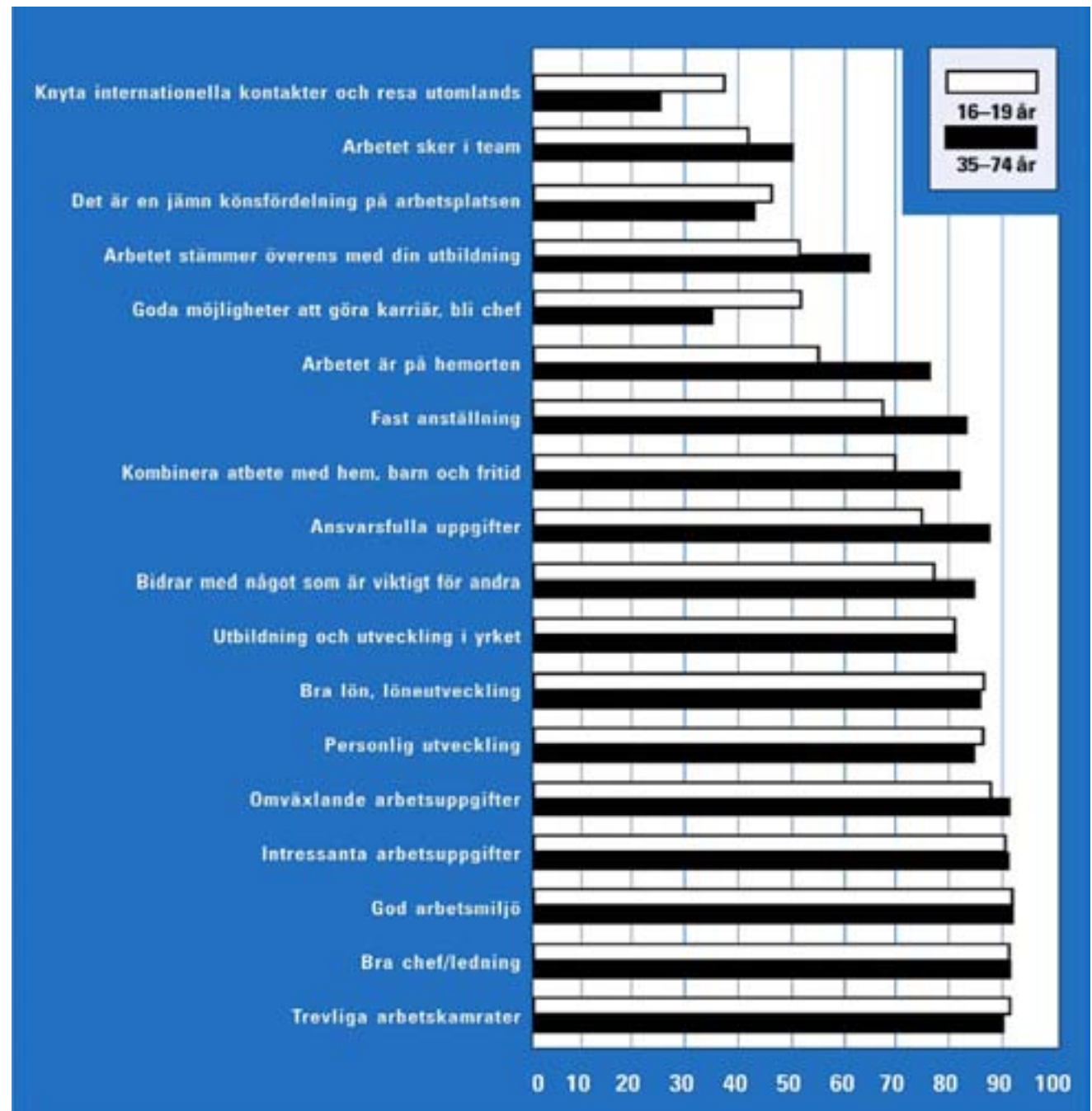
UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se

19/53

s.66

Viktiga egenskaper i ett arbete

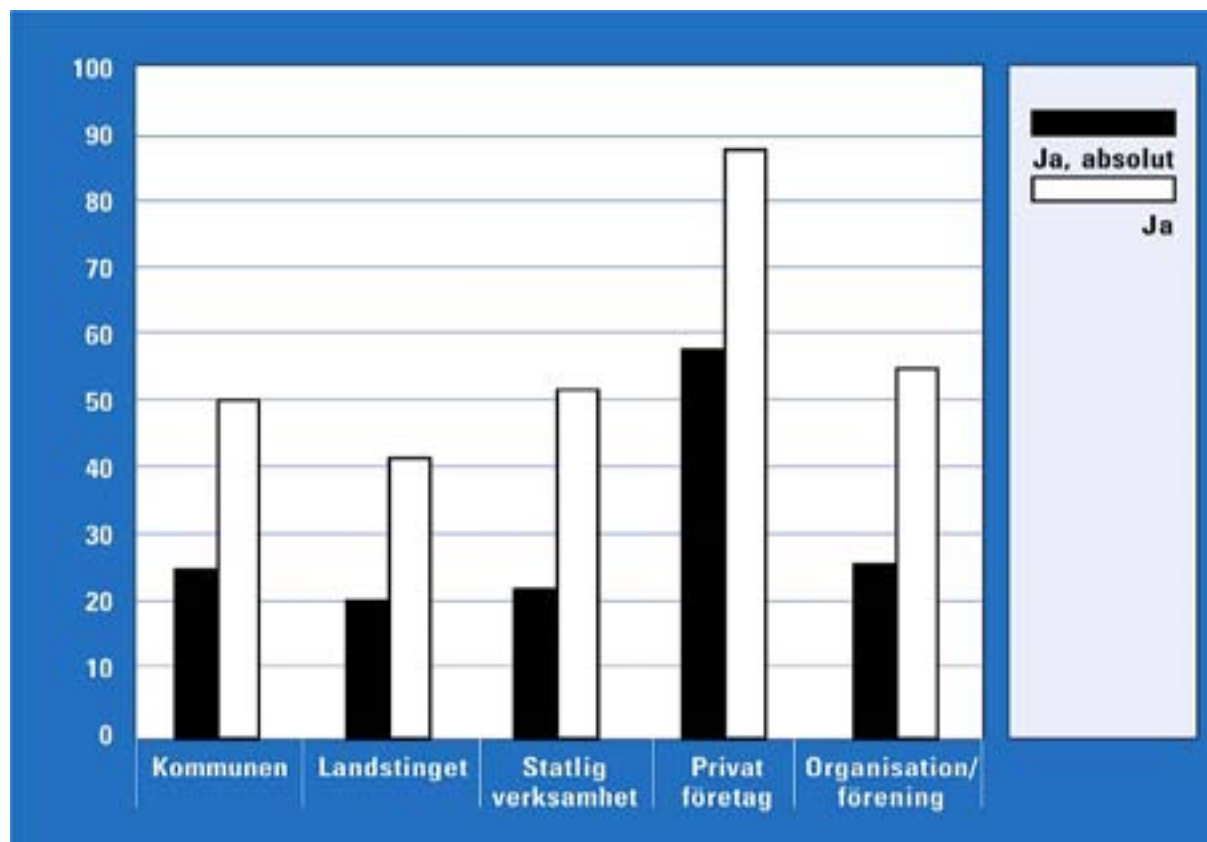
16-74 år, 2002, procent
Värde 5-7 på en
7-gradig skala där
1=Inte alls viktigt och
7= Mycket viktigt.

Kan du tänka dig att arbeta för följande arbetsgivare?

16-29 år, 2002, procent
Värde 5-7 på en 7-gradig skala där
1= Nej, absolut inte och
7= Ja, absolut

Sektorer som unga kan tänka sig att arbeta inom i framtiden

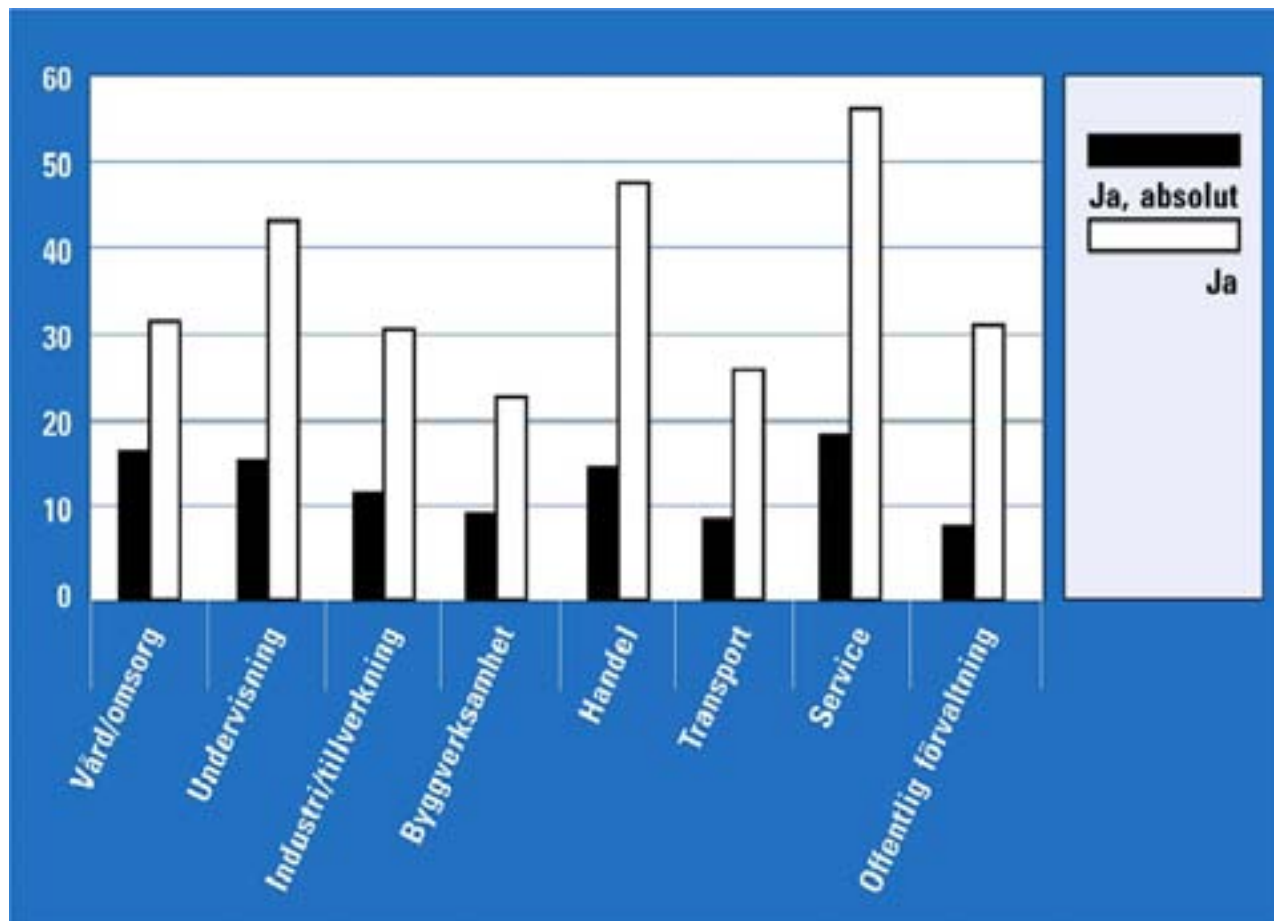
16-29 år, 2002, procent

Värde 5-7 på en

7-gradig skala där

1= Nej, absolut inte och

7= Ja, absolut

UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se

De kallar oss unga

Ungdomsstyrelsens Attityd- och värderingsstudie 2003

22/53

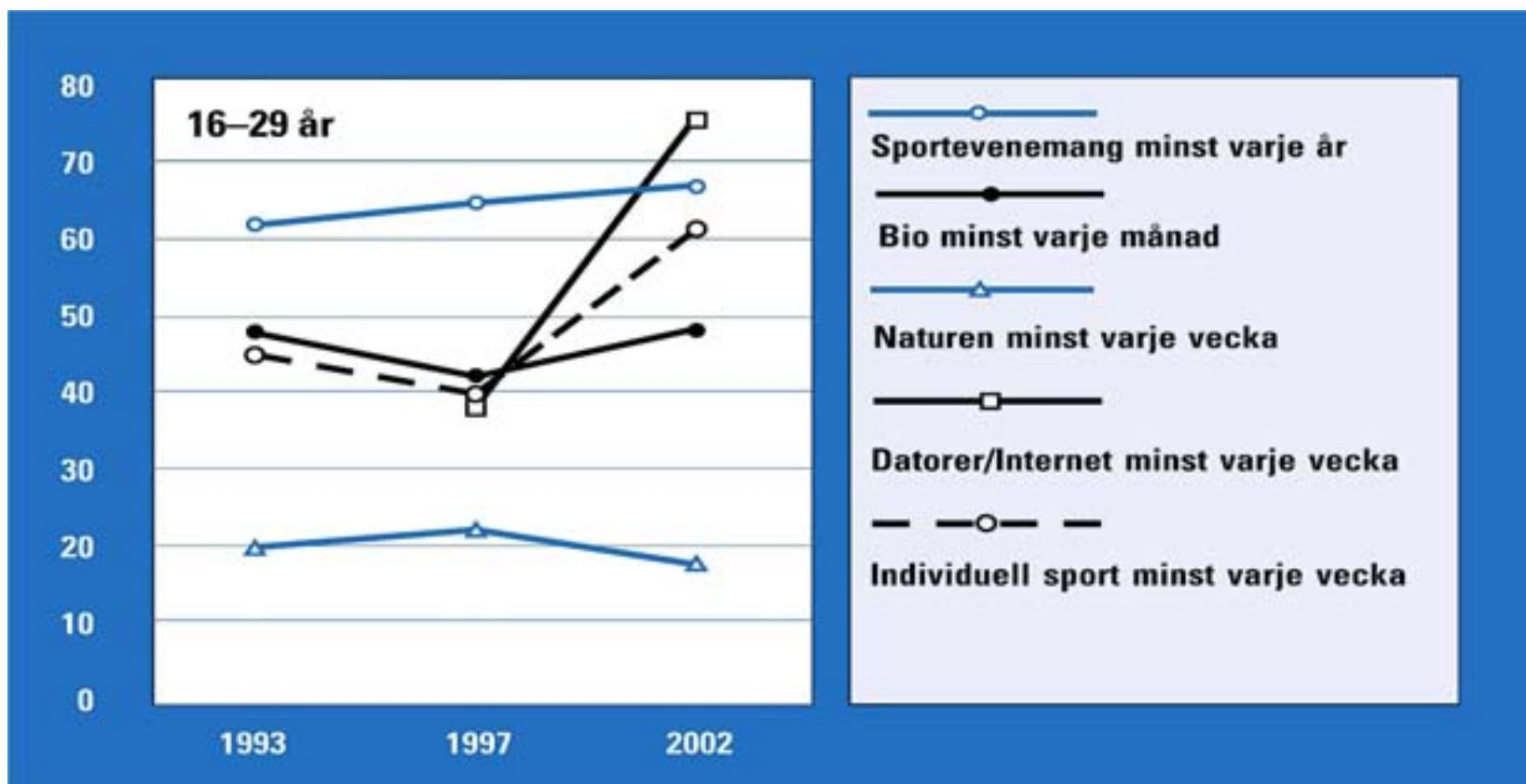
Andel som svarat Ja, absolut och Nej, absolut inte på att arbeta inom följande områden

16-29 år, 2002,
procent
Värde 1 och 7 på en
7-gradig skala där
1= Nej, absolut inte och
7= Ja, absolut

Områden	Ja/Nej	Man	Kvinna	Totalt
Vård/omsorg	Ja, absolut Nej, absolut inte	8 41	25 24	17 32
Undervisning	Ja, absolut Nej, absolut inte	13 20	20 16	17 17
Industri/tillverkning	Ja, absolut Nej, absolut inte	19 17	6 36	12 27
Byggverksamhet	Ja, absolut Nej, absolut inte	16 18	3 48	9 4
Handel	Ja, absolut Nej, absolut inte	14 11	16 14	15 12
Transport	Ja, absolut Nej, absolut inte	13 17	4 38	8 28
Service	Ja, absolut Nej, absolut inte	15 9	22 9	19 9
Offentlig förvaltning	Ja, absolut Nej, absolut inte	18 7	17 9	17 8

Vad sysslar du med på din fritid?, 16-29 år, 1993, 1997 och 2002, procent

Andel som anger följande som viktiga eller mycket viktiga egenskaper för vald fritidssysselsättning

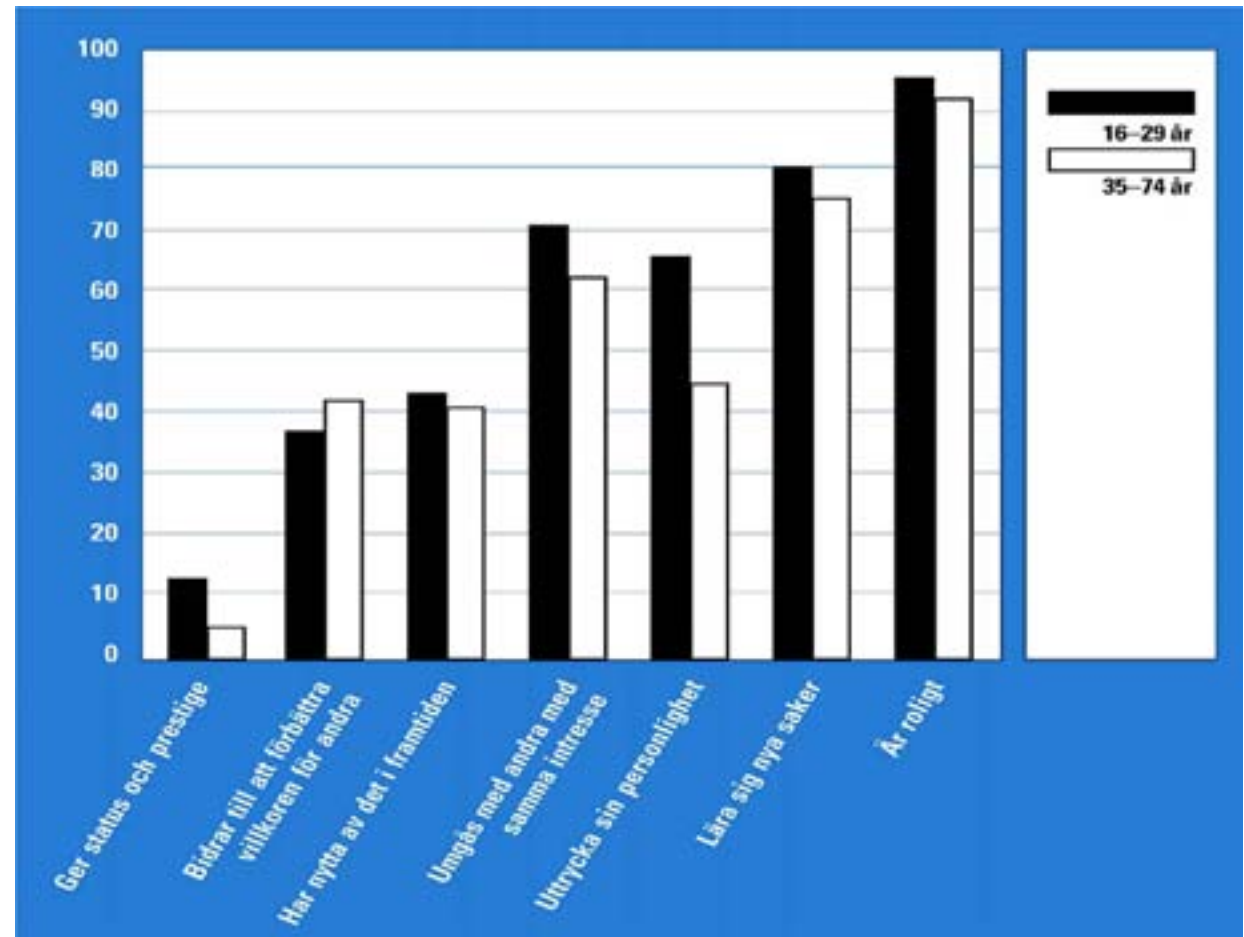
16-74 år, 2002, procent

Värde 5-7 på en

7-gradig skala där

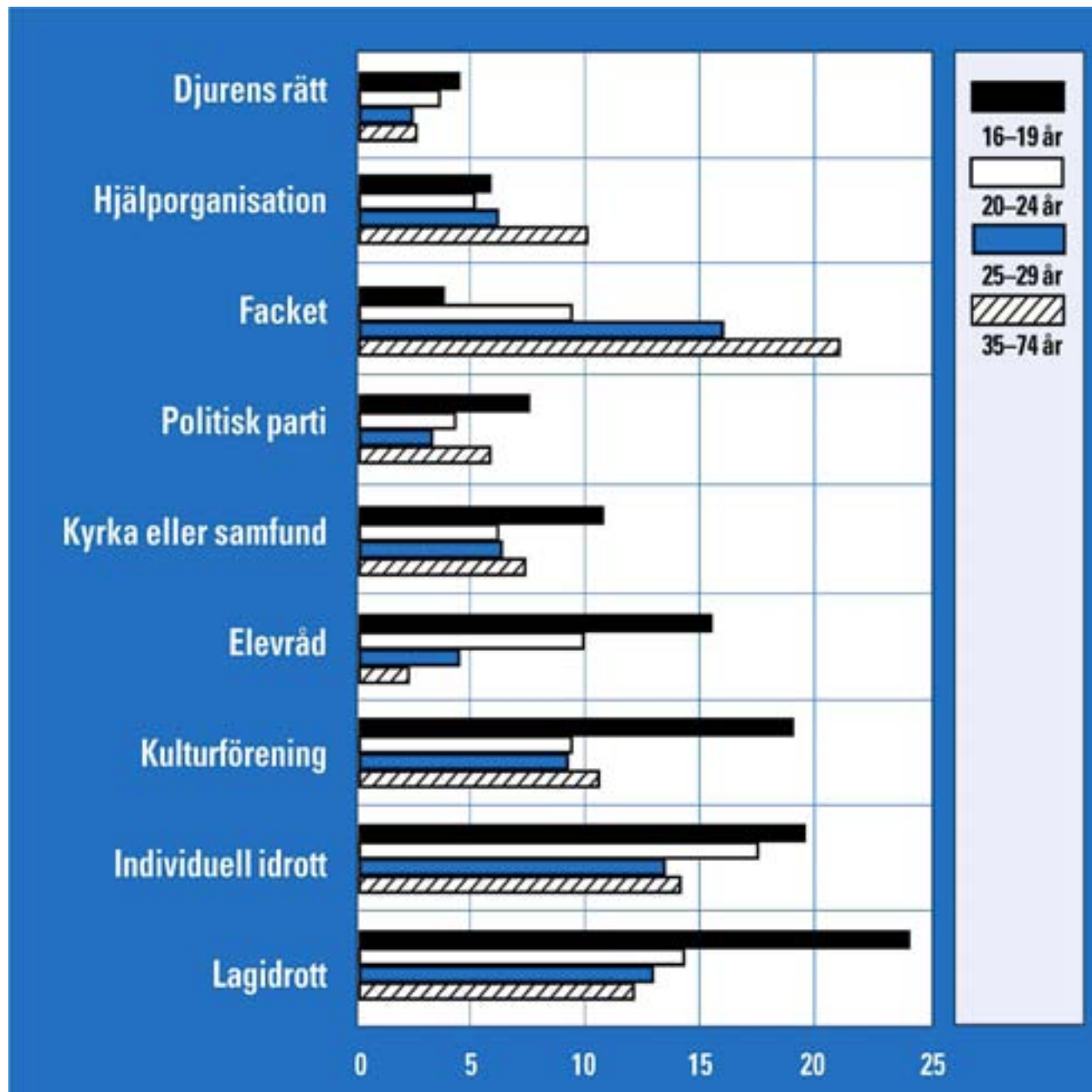
1= Inte alls viktigt och

7= Mycket viktigt

**Andel i olika
åldersgrupper som
deltar i möten eller
aktiviteter i en
organisation eller
förening**
16-74 år, 2002, procent

Ungas syn på familj och barn

- **Unga skaffar barn allt senare i livet**
  - Medelålder för första barnet är 28 år för kvinnor och 31 år för män
  - Andelen unga som instämmer i påståendet att skaffa barn är en av meningarna med livet har minskat
- **Unga har en ambivalent inställning till familj och barn**
  - Mer toleranta till nya familjeformer
  - Mer traditionell syn på arbetsdelning inom familjen

Synen på familj och barn

Andel som instämmer, 16-74 år, 2002, procent

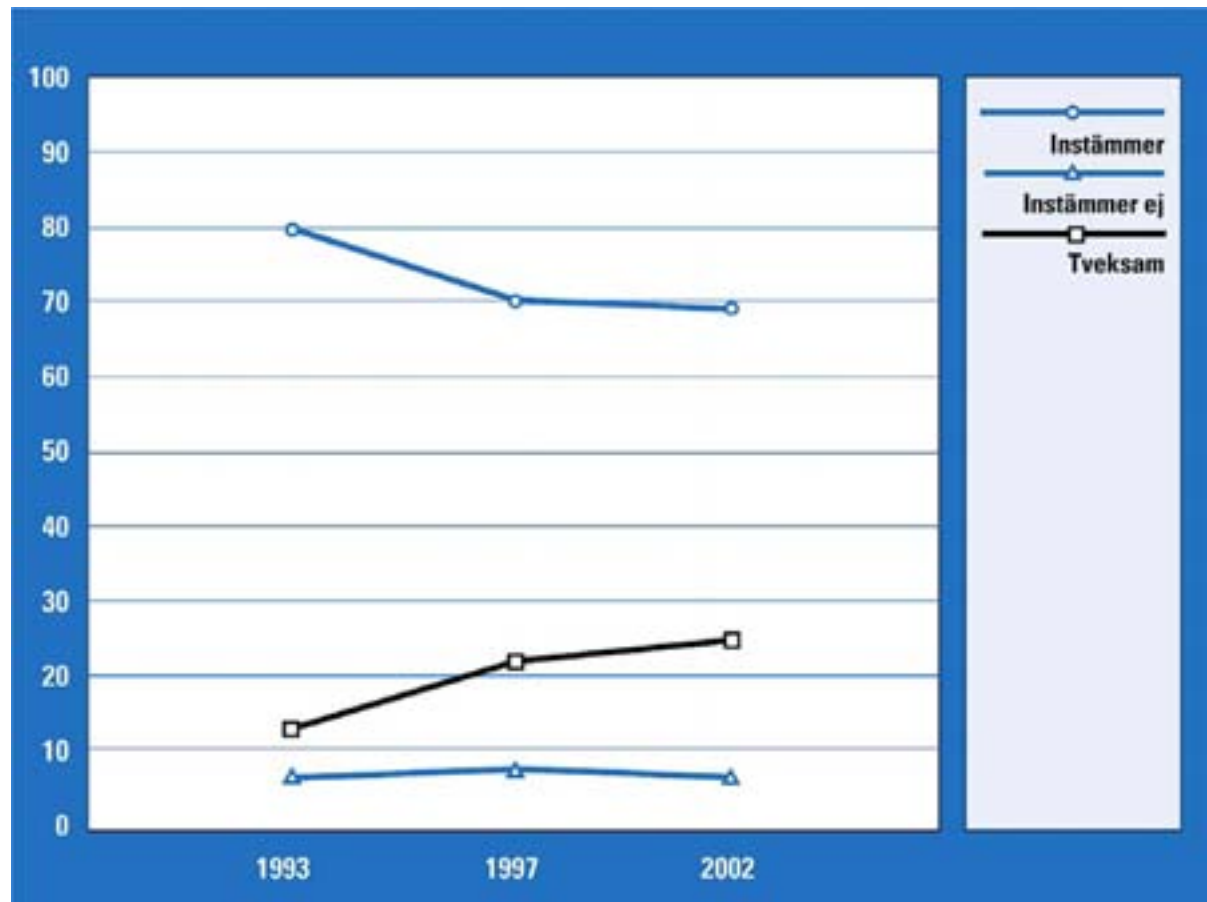
Värde 6-7 på en 7-gradig skala där 1=Instämmer inte alls och 7=Instämmer helt.

	1993	1997	2002
Att skaffa barn är en av meningarna med livet	80	70	69
Barn behöver ett hem med både pappa och mamma för att växa upp lyckliga	79	60	59
Äktenskapet är en omodern institution	6	9	10

Synen på familj och barn

Andel som instämmer i påståendet *att skaffa barn är en av meningarna med livet* 16-74 år, 1993, 1997 och 2002, procent
 På en 7-gradig skala där 1-2=Instämmer ej, 3-5=Tveksam och 6-7=Instämmer

Ungas syn på föräldrarollen

Andel som instämmer i påståenden, 16-74 år, 1993 och 2002, procent

Värde 6-7 på en 7-gradig skala där 1=Instämmer inte alls och 7=Instämmer helt.

	Ålder	1993	2002
Pappor föräldraledigt 2 månader	16-29 år	72	59
	35-74 år	52	49
Hemarbete lika tillfredsställande	16-29 år	13	10
	35-74 år	23	20
Båda bör bidra till försörjningen	16-29 år	85	76
	35-74 år	75	57

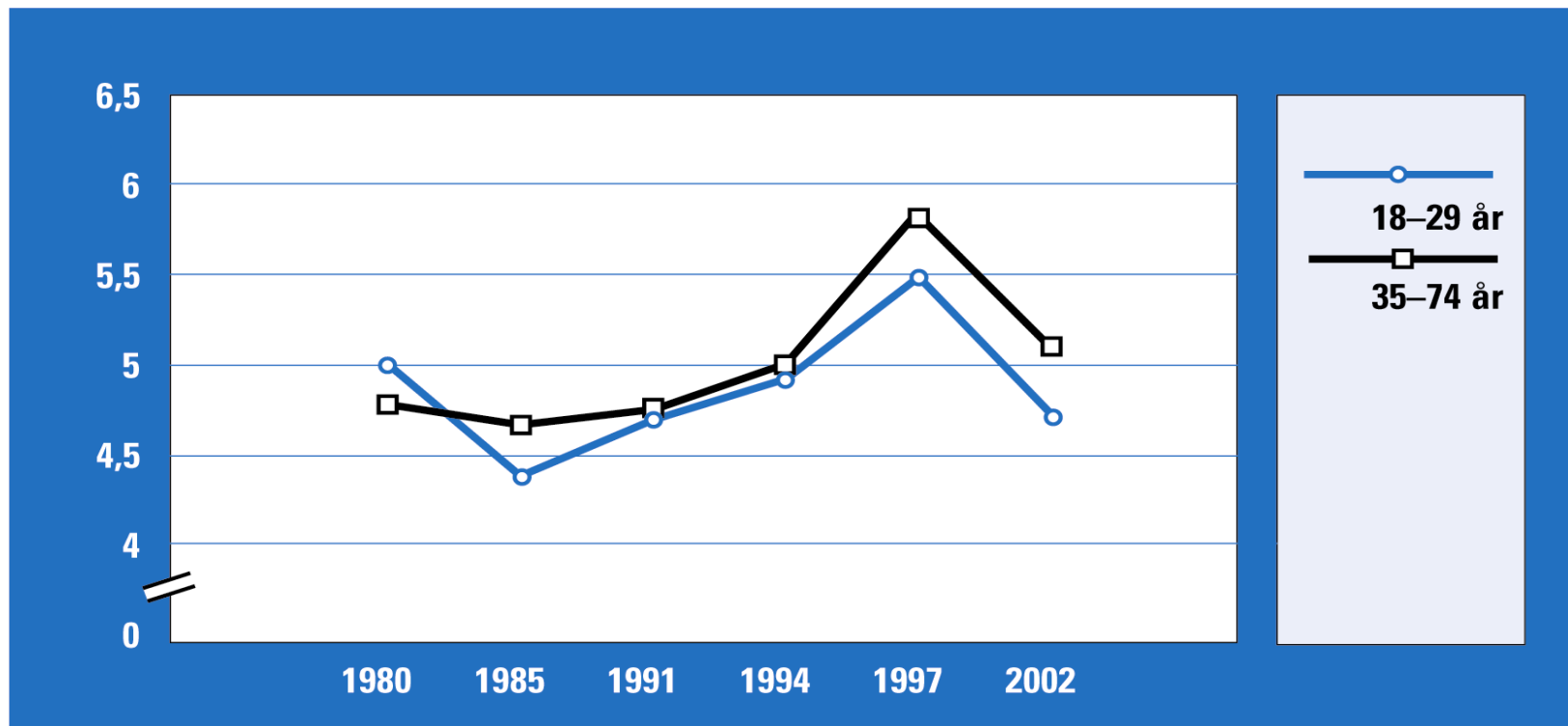
Ungas syn på politik och demokrati

- Ungas förtroende för politiker har ökat men intresset för politik och viljan att engagera sig har minskat
- En majoritet bland såväl unga som vuxna tror varken att de själva eller andra kan göra sig hörda i samhället
- Ekonomisk jämlikhet har ett ökande stöd såväl bland unga som vuxna, men med stora könsskillnader

Misstroendet mot politiker

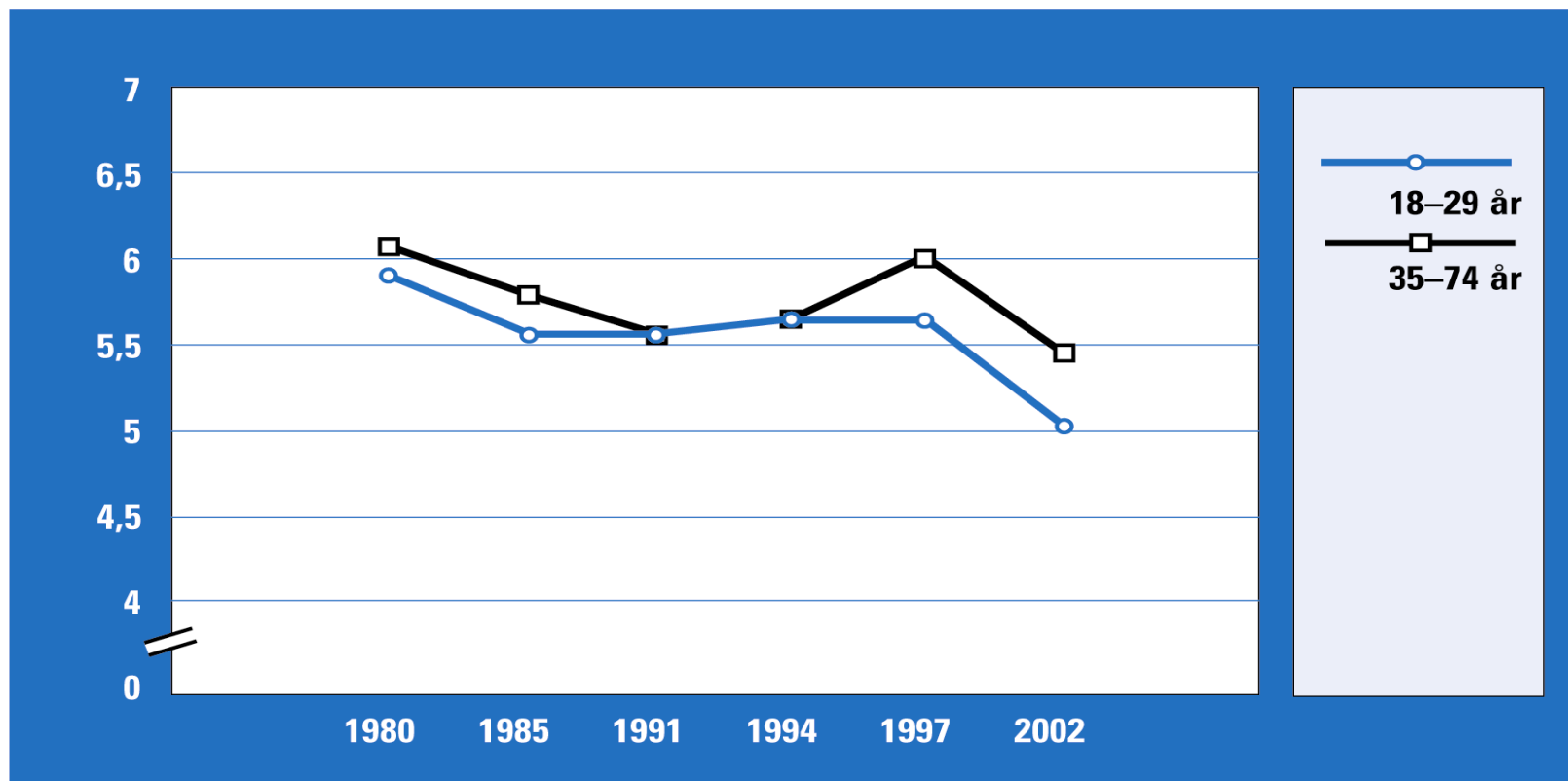
Inställning till påståendet *Politikerna har förlorat kontakten med dem de reglerar och styr över*, medelvärde på en 7-gradig skala där 1=Instämmer inte alls och 7=Instämmer helt.

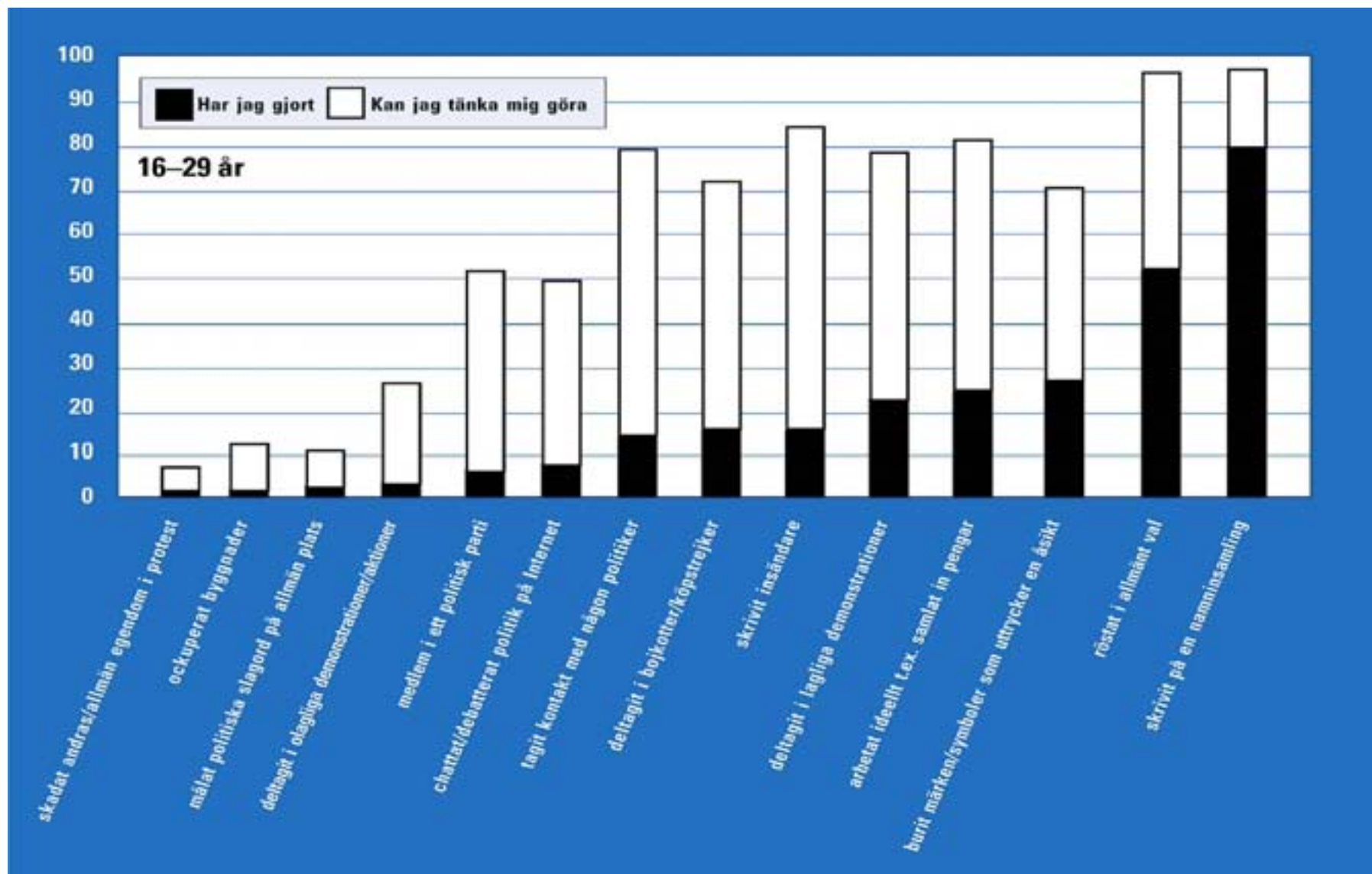

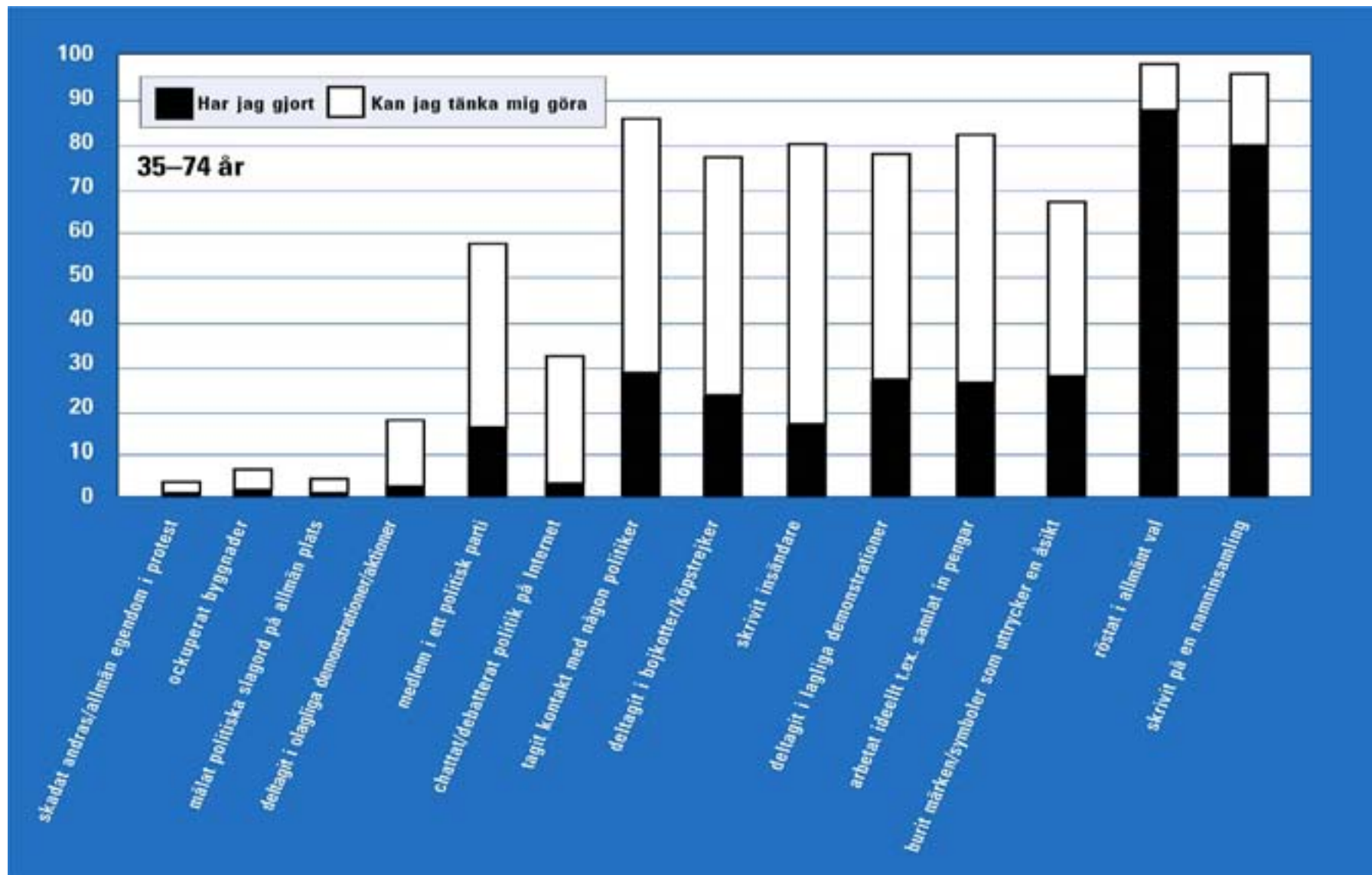

Synen på politisk engagemang

Inställning till påståendet *Man bör blanda sig i politiken – stödja det rätta och protestera mot det som är fel*, medelvärde på en 7-gradig skala där 1=Instämmer inte alls och 7=Instämmer helt.

Andel unga som har gjort eller kan tänka sig att utföra olika politiska handlingar

16-29 år, 1997 och 2002

Politisk handling	1997 %	2002 %	Differens sedan 1997
Delta i olagliga demonstrationer	68	28	-40
Ockupera byggnader	27	15	-12
Bojkotter/köpstrejker	81	71	-10
Medlem i parti	60	51	-9
Skriva på namninsamling	98	92	-6
Bära märken/symboler	76	70	-6
Kontakta politiker	80	80	0
Skada andras/allmän egendom i protest	9	9	0
Måla slagord	9	12	+3

Att göra sin röst hörd

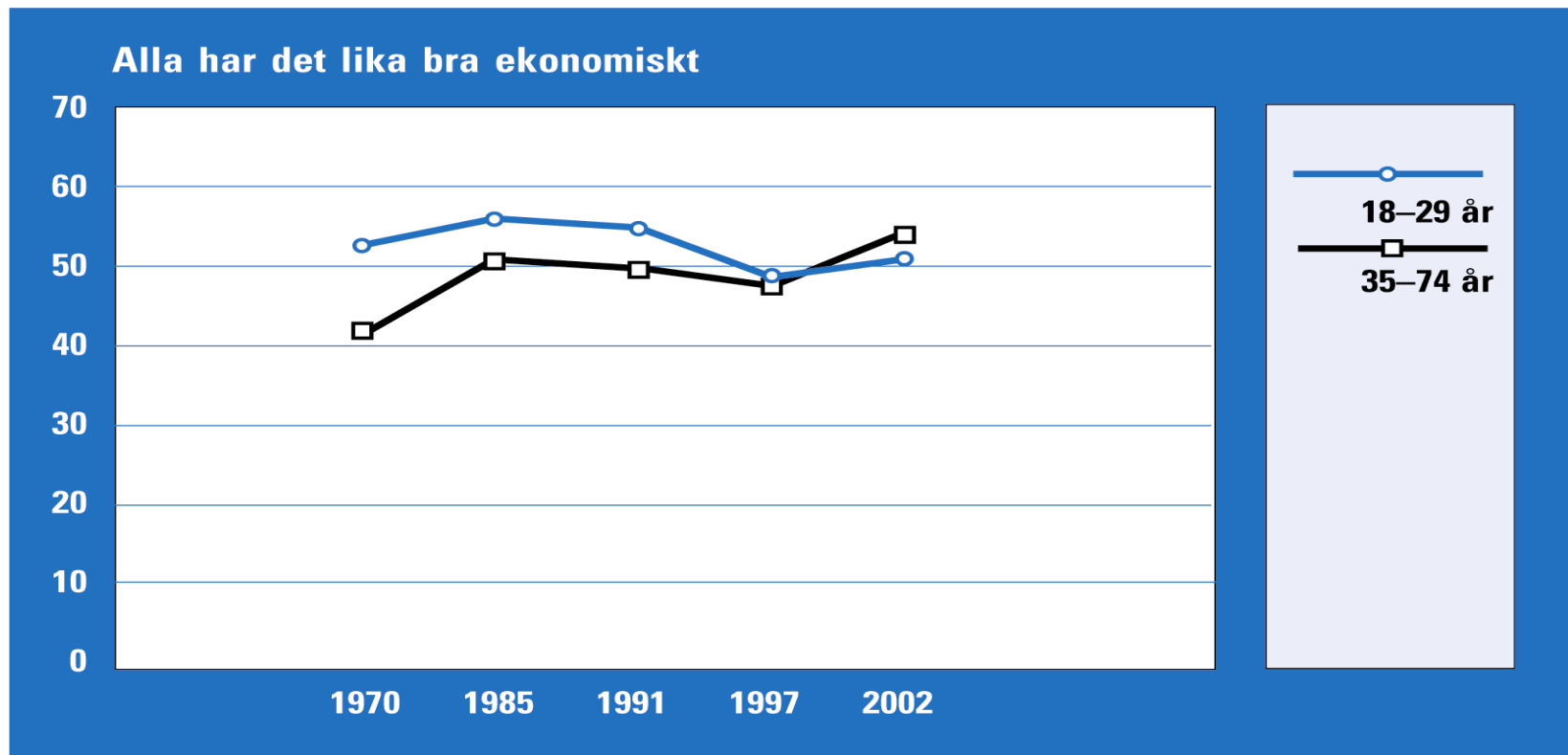
Hur unga ser på möjligheten för sig själv respektive människor i allmänhet att föra fram sina åsikter till dom som bestämmer, 16-29 år, 2002, procent

	"Ingen hörs!"	"Andra hörs!"	"Jag hörs!"	"Alla hörs!"
Män	58	8	6	28
Kvinnor	58	7	6	29
Födda i Sverige	59	6	6	29
Födda utomlands	52	14	5	29
Högskola	46	5	10	40
Ej högskola	62	9	5	25
Arbetsmarknad	61	8	5	26
Ej arbetsmarknad	55	7	7	30

Samhällssyn – alla lika bra

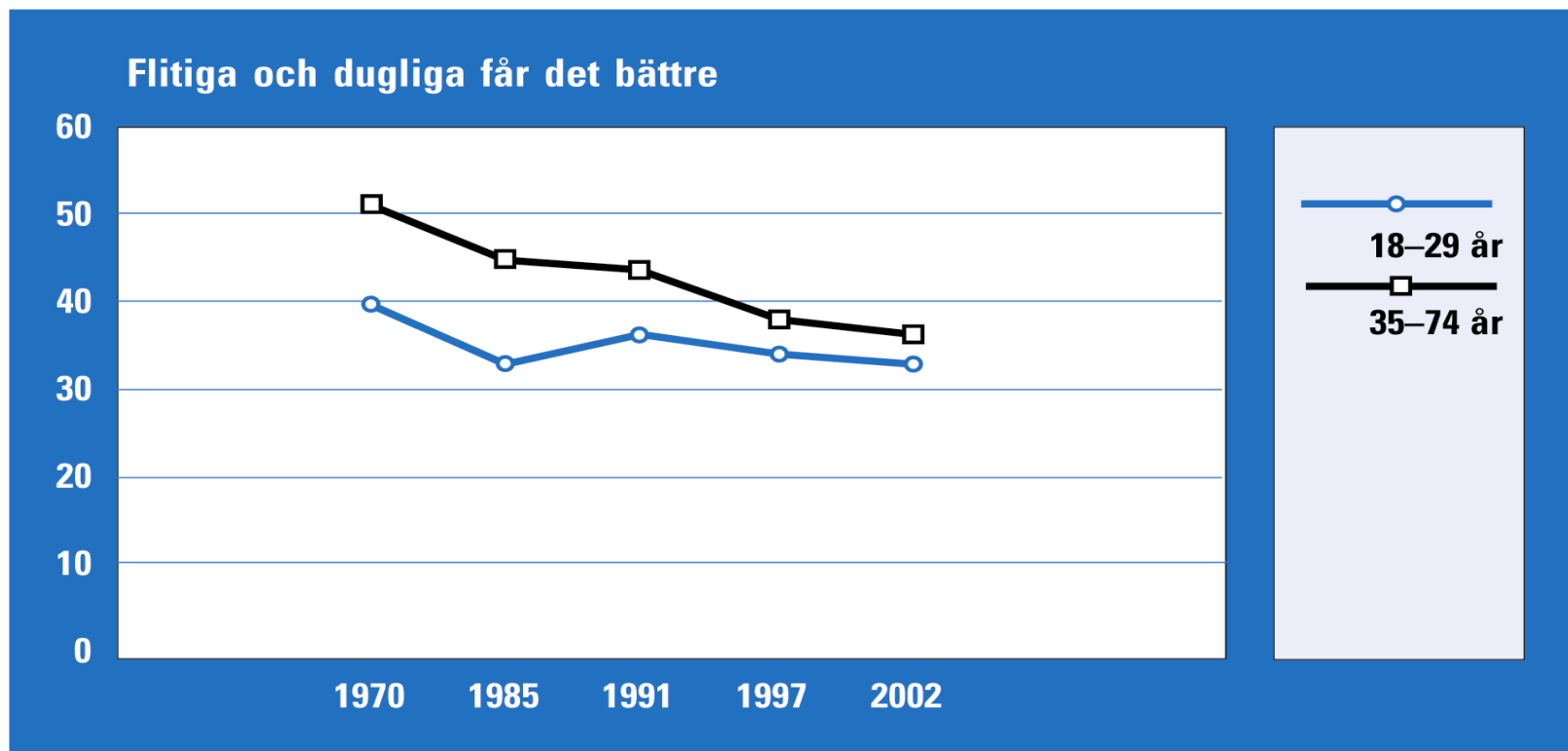
Andel som är mest tilltalade av ett samhälle där alla har det lika bra ekonomiskt, procent

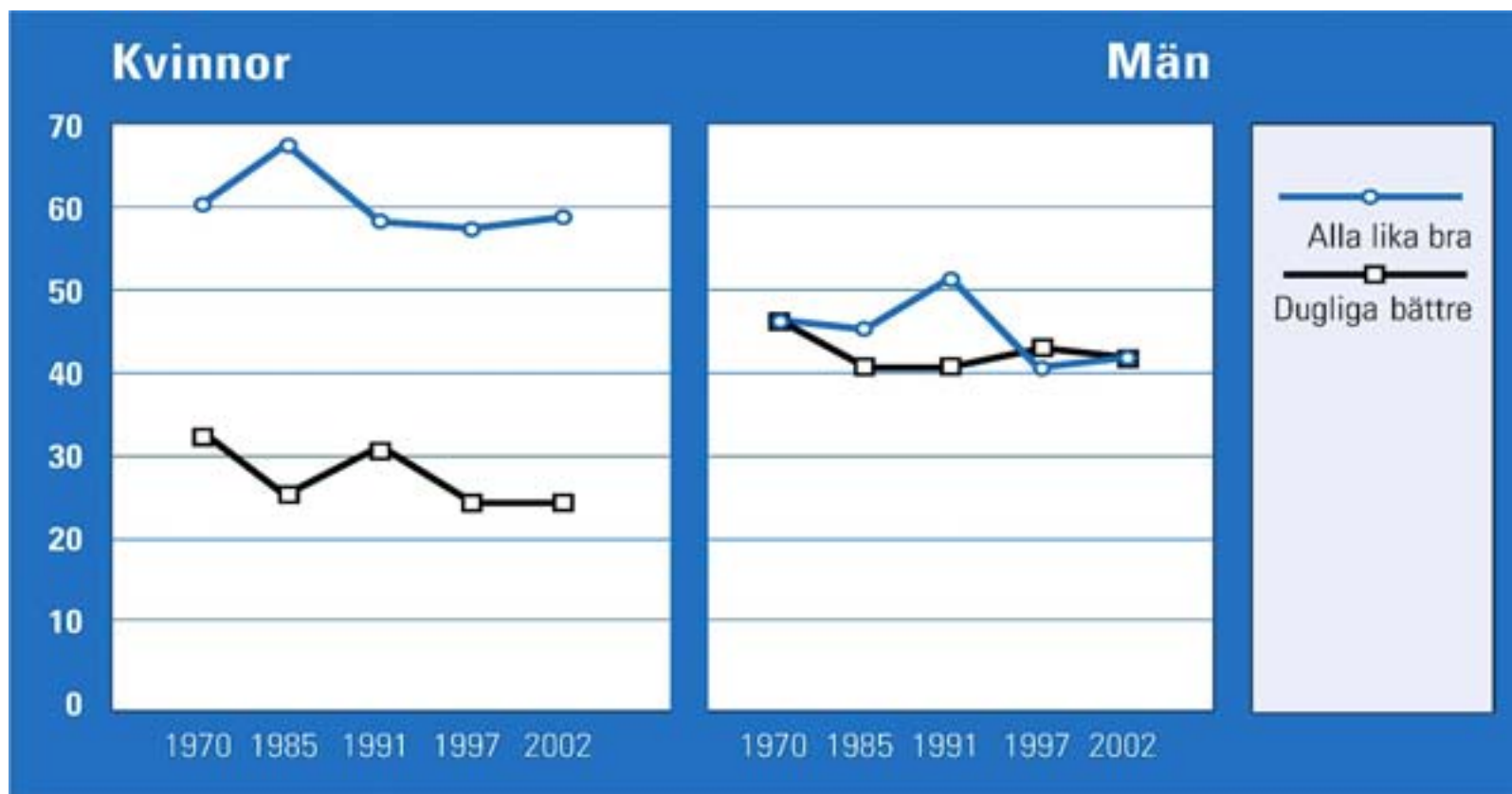
Samhällssyn – flitighet premieras

Andel som är mest tilltalade av ett samhälle där flitiga får det betydligt bättre, procent

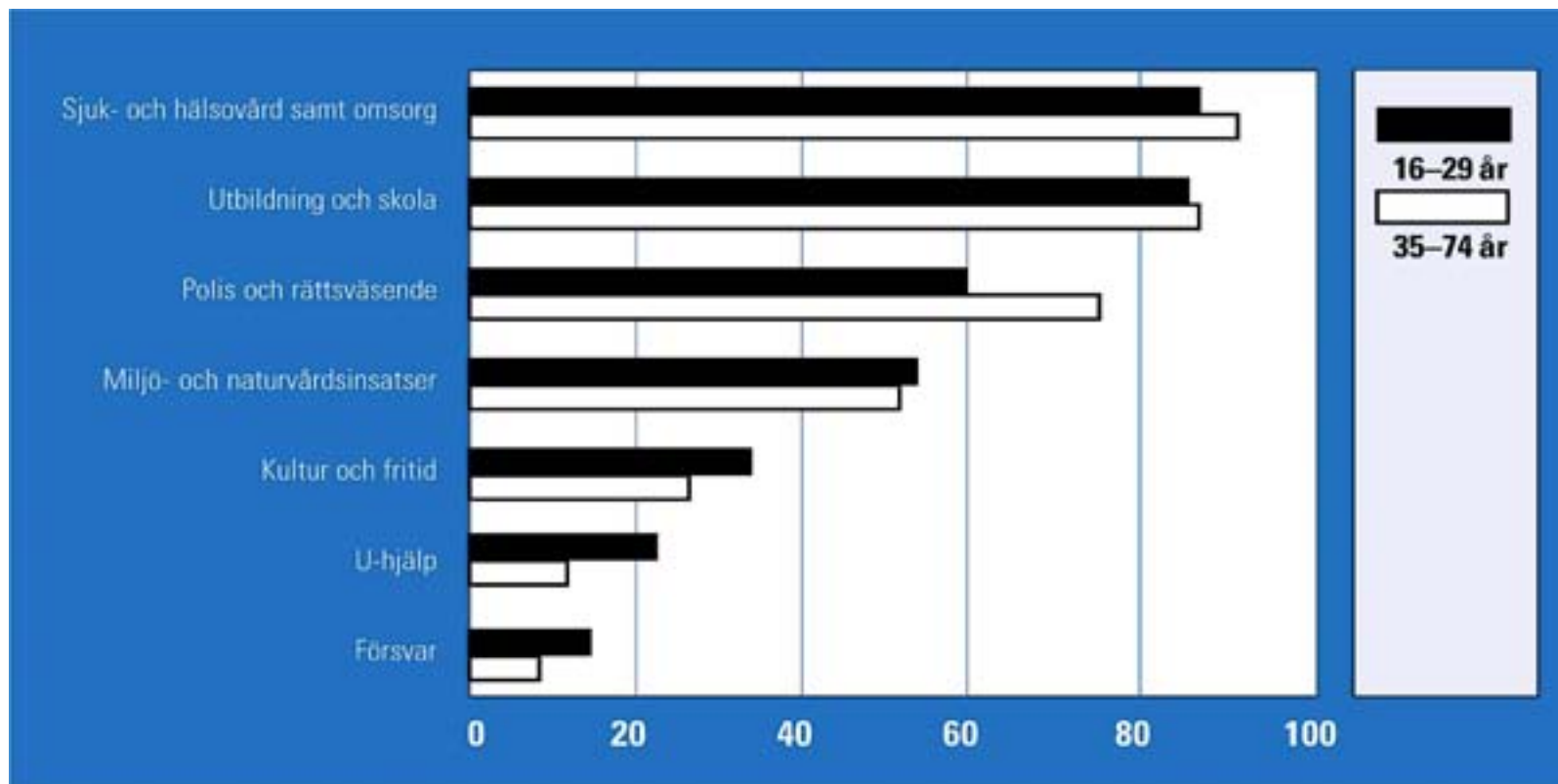
Könsskillnader bland unga i synen på ekonomisk jämlikhet, procent

Prioriterade politikområden

Andel som anser att skattepengar som går till följande områden bör öka, 16-74 år, 2002, procent

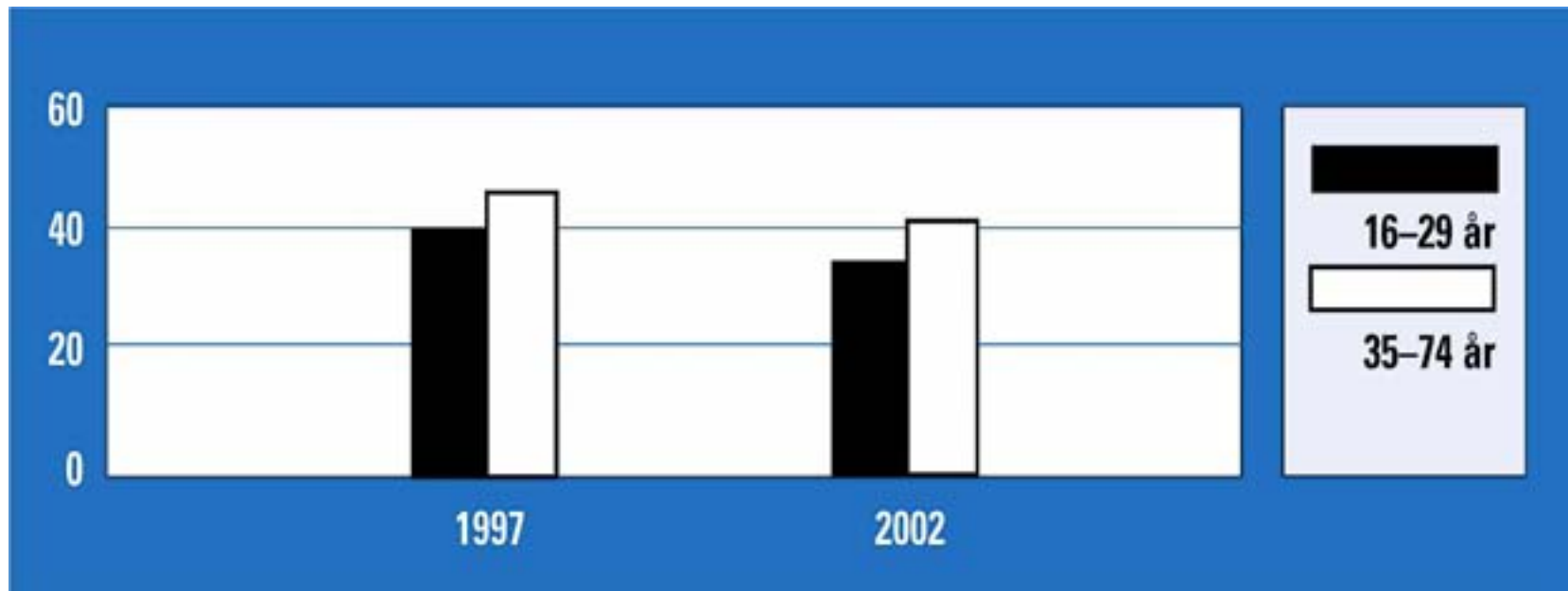
Ungas syn på mångfald

- **Synen på att ta emot flyktingar och invandrare**
  - Unga är mer positiva än äldre och andelen som vill ta emot fler ökar
  - Både unga och vuxna ställer hårda krav på anpassning till det svenska samhället
- **Synen på homosexuella**
  - Unga är betydligt mer toleranta mot homosexuella än vuxna
- **Synen på psykiskt sjuka**
  - Unga är mindre toleranta mot psykiskt sjuka än vuxna

Sverige bör ta emot färre flyktingar?

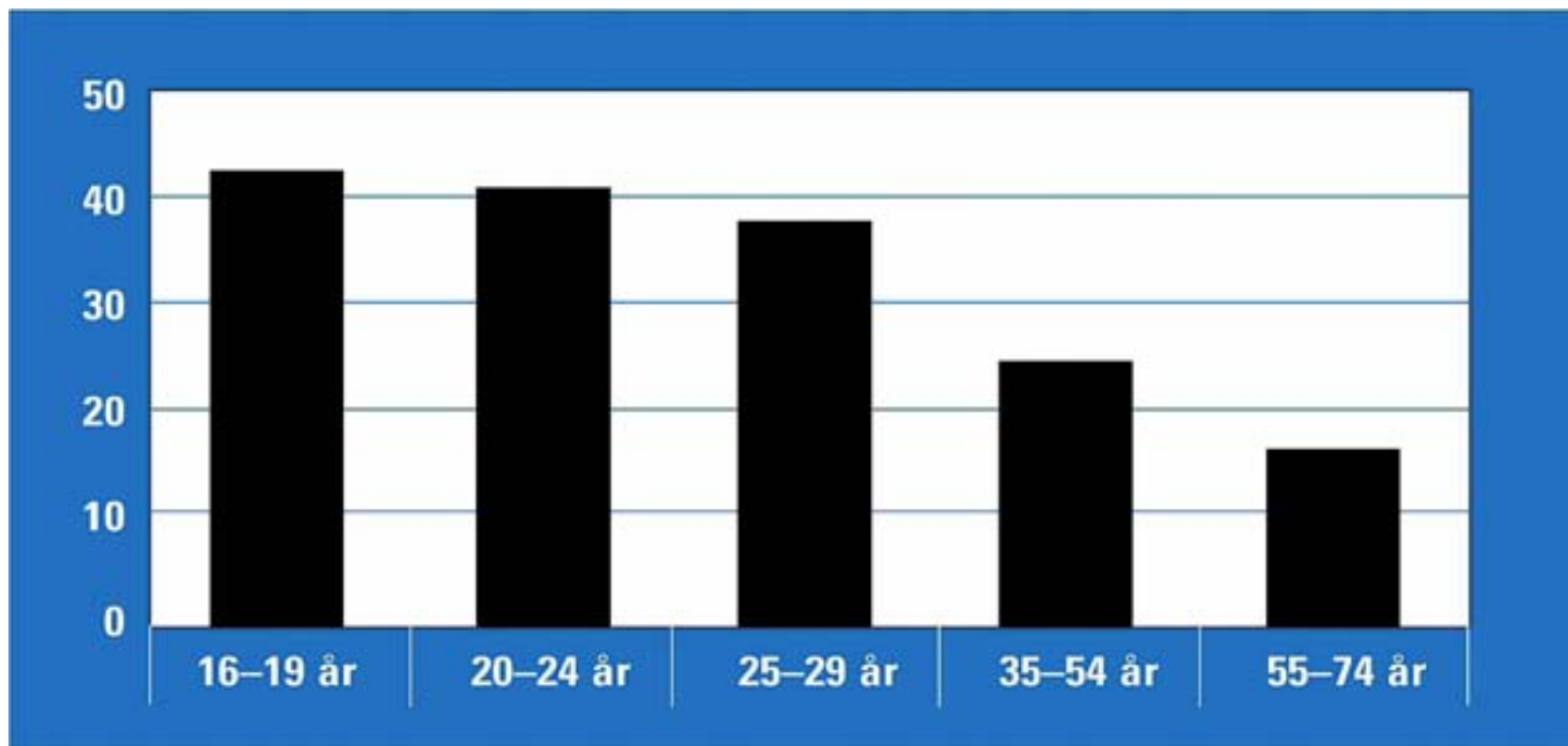
Andel som svarar "I mindre utsträckning" på frågan Tycker du att Sverige skall fortsätta att ta emot flyktingar i samma utsträckning som nu? 16-74 år, 1997 och 2002, procent

Andel som instämmer i att homosexuella ska ha rätt att adoptera

16-74 år, 2002, procent. Värde 5-7 på en 7-gradig skala där 1=Instämmer inte alls och 7=Instämmer helt.

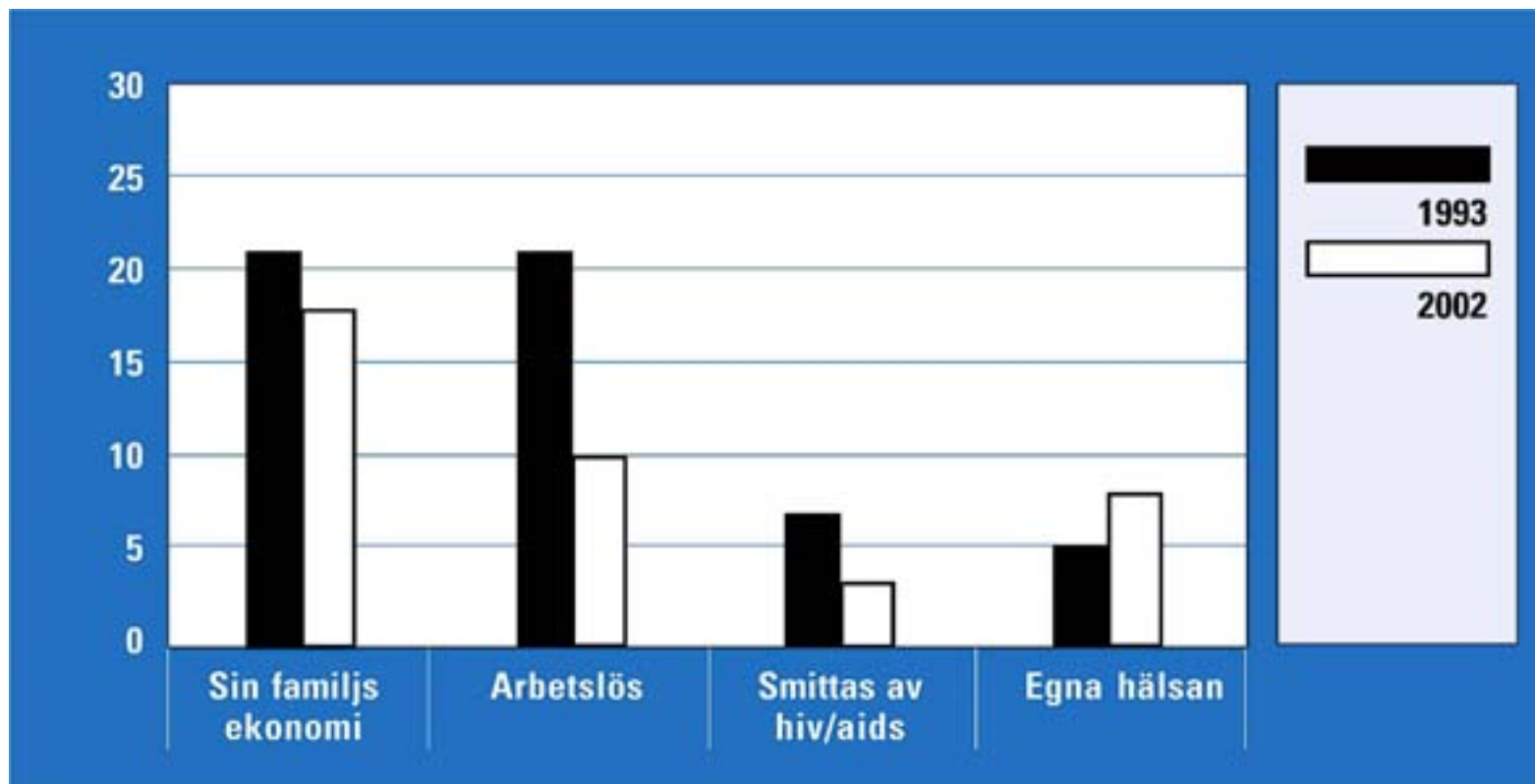
Ungas hälsa och livskvalitet

- **Tre av fyra mår bra, men**
  - fler unga oroar sig för sin hälsa och färre är nöjda med sin hälsa, särskilt i åldern 20–24 år
  - fler unga än vuxna upplever sig stressade. Stress tycks framför allt ha samband med gymnasietiden och höga prestationskrav
- **Andelen unga med låg livskvalitet har minskat men ohälsan inom denna grupp har ökat**

Vad oroar unga?

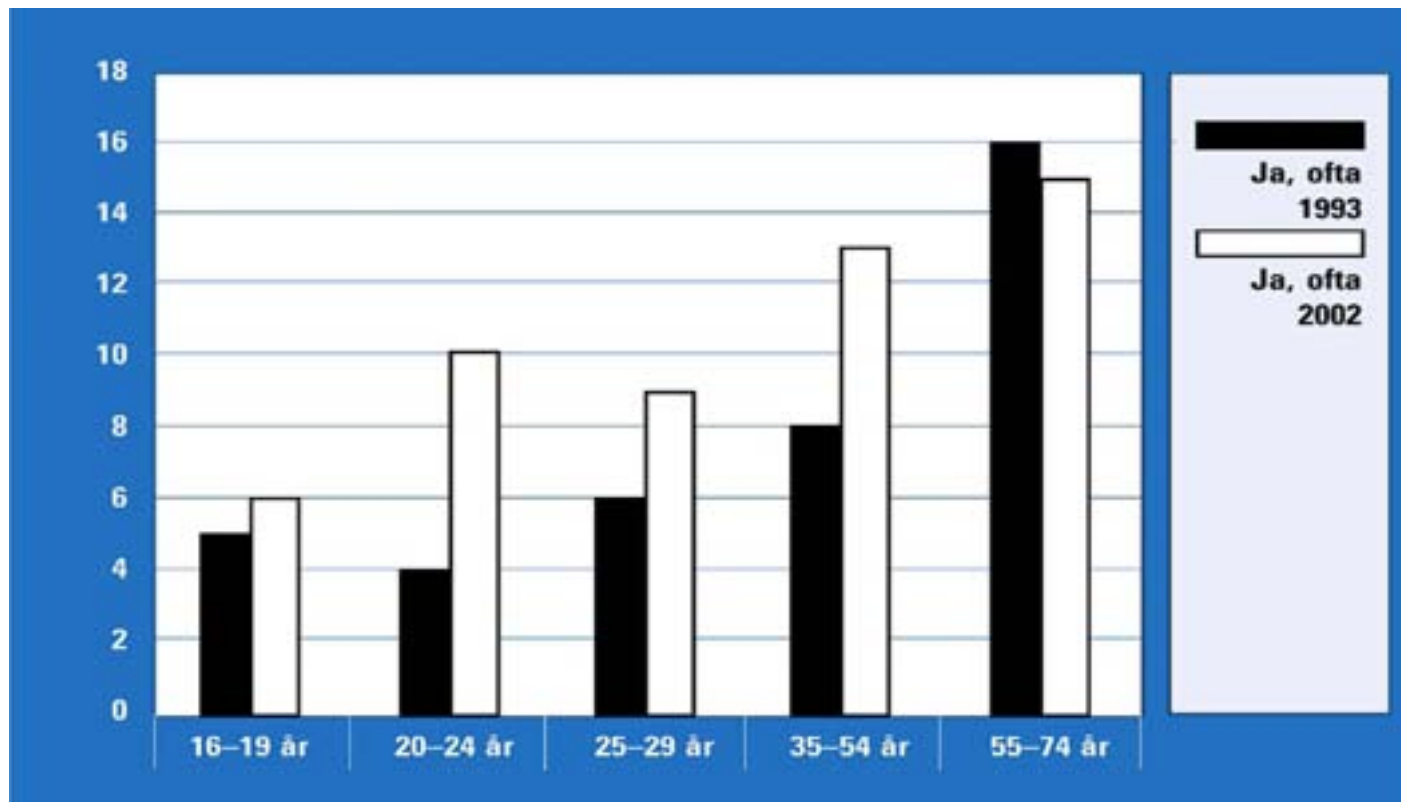
Andel unga som oroar sig ofta eller då och då för följande företeelser, 1993 och 2002, procent

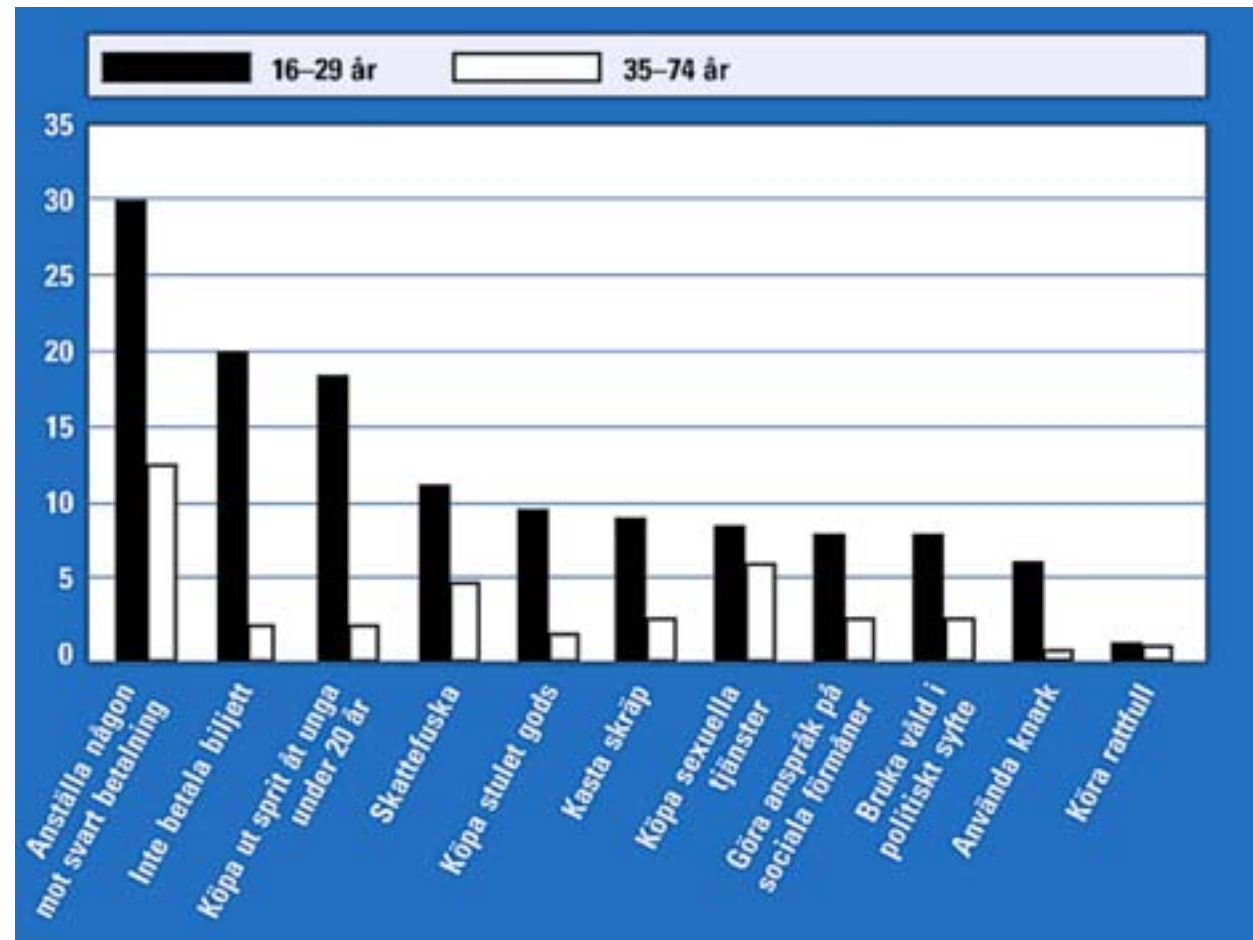
Andel som ofta känt sig orolig för sin hälsa

16-74 år, 1993 och 2002, procent

Skillnaden mellan unga och vuxna i inställning till olika olagliga handlingar
16-74 år, 2002, procent
Värde 5-7 på en 7-gradig skala där 1=Är aldrig rätt och 7=Kan vara rätt.

Andel som anser att följande kan vara rätt, 16-29 år, 1993 och 2002, procent

	1993	2002
Att anställa någon svart	12	15
Köpa ut sprit till unga under 20 år	3	9
Undvika betala biljetten på buss eller tåg	7	9
Köpa sexuella tjänster	5	4
Göra anspråk på sociala förmåner	3	3
Skattefuska	4	4
Köpa något man vet är stulet	3	3
Att använda knark	3	2
Att köra rattfull	3	0

Ungas syn på framtiden

- Såväl unga som vuxna ser mer optimistiskt på sin framtid nu än för fem år sedan. Fler anser att livet motsvarar förväntningarna
- Unga som är arbetslösa, har lägre utbildning och som bor i mindre kommuner är mer pessimistiska
- Det finns stora skillnader mellan optimister och pessimister i synen på delaktighet och självständighet

Hur ser du på din framtid?

Andel pessimister och optimister 1997 och 2002, procent

Värde 1-3 och 5-7 på en 7-gradig skala där 1=Mycket pessimistisk och 7=Mycket optimistisk.

	1997		2002	
	Pessimistisk	Optimistisk	Pessimistisk	Optimistisk
16–29 år	9	74	6	82
16–19 år	11	70	7	78
20–24 år	8	77	6	81
25–29 år	7	77	6	85
35–74 år	12	68	7	76

Upplevd livskvalitet och framtidstro bland unga 16-29 år, 2002, procent

Framtidstro	Upplevd livskvalitet		
	Låg	Hög	summa
Optimistisk	15	66	81
Pessimistisk	13	6	19
Summa	28	72	100

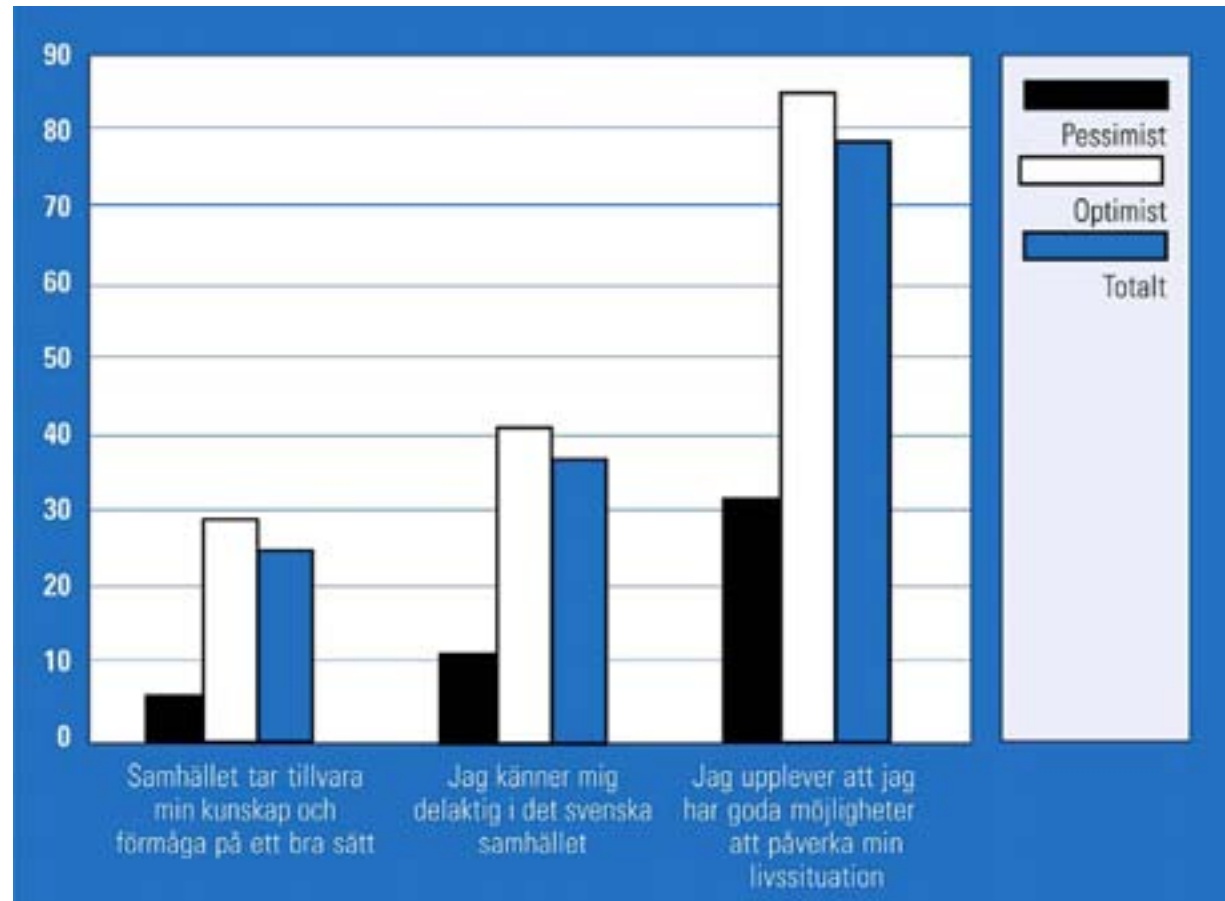
- Nöjd- missnöjd med livet i sin helhet just nu/ livet motsvarar -motsvarar inte mina förväntningar
- Hur ser du på framtiden för egen del? mycket optimistiskt-mycket pessimistiskt

Upplevd livssituation i förhållande till de ungdomspolitiska målen

Andel som instämmer i påståenden, 16-29 år, 2002, procent

Värde 5-7 på en 7-gradig skala där 1=Instämmer inte alls och 7=Instämmer helt.

Andel som anser att livet motsvarar förväntningarna

16-74 år, 1997 och 2002, procent

Värde 5-7 på en 7-gradig skala där 1=Motsvarar inte alls och 7=Motsvarar helt.

